

Årsmelding 2019

Banksjefen har ordet	side	4
Nøkkeltal	side	6
Årsmelding frå styret	side	8
Generelt	side	8
Strategiplan 2017 – 2020	side	8
Eigarstyring og selskapsleiing	side	8
Utvikling i norsk og internasjonal økonomi i 2019	side	8
Global utvikling	side	8
Norsk økonomi	side	9
Sparebankane i Noreg	side	10
Lokalt næringsliv 2019	side	10
Samfunnsengasjement	side	11
Aktivitet gjennom året	side	11
Rekneskapen	side	14
Framleis drift	side	14
Resultatrekneskapen	side	14
Forslag til disponering av overskot	side	14
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	side	14
Utbytte	side	14
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester	side	15
Driftskostnader	side	15
Balansen	side	15
Forvaltningskapitalen	side	15
Utlån og garantiar	side	15
Verdsetjing av utlån	side	15
Misleghald og tapsutsette engasjement	side	15
Innskot	side	16
Verdipapir	side	16
Eigenkapital og kapitaldekning	side	16
Innskot målt mot utlån	side	16
Funding elles	side	16
IFRS	side	16
Internkontroll og risikostyring	side	16
Generelt	side	16
Kapitalkrav	side	17
Operasjonell risiko	side	17
Kredittrisiko	side	17
Valutarisiko	side	17
Rente-/kursrisiko	side	17
Likviditetsrisiko	side	17
Strategisk risiko	side	17
Tilsette	side	18
Personalet	side	18
Likestilling	side	18
Diskriminering	side	18
Arbeidsmiljø	side	18
Menneskerettar	side	19
Korrupsjon	side	19
Sosiale forhold	side	19
Det ytre miljøet	side	20
Energi- og klimarekneskap 2019	side	22
SpareBank 1 Gruppen og Banksamarbeidet	side	25
Om SpareBank 1 Gruppen	side	25
SpareBank1 Utvikling DA	side	25
Fremtind Forsikring AS	side	25
Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	side	28
Lom og Skjåk sparebanks næringslivsfond	side	28
Framtida	side	28
Takk til forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette	side	28
Resultat	side	29
Balanse	side	30
Kontantstrømpoppstilling	side	31
Noter	side	32
Revisors beretning	side	58
Erklæring frå styret	side	60
Generalforsamling og tillitsvalde pr 31.12.2019	side	61
Historisk rekneskap 1874-2019	side	62

2019 har vore nok eit aktivt og godt år for SpareBank 1 Lom og Skjåk. Vi har i løpet av året gjennomført ein god strategiprosess, med brei involvering frå alle tilsette og styret. Gjennom dette arbeidet har vi nå ein gjeldande strategiplan for perioden 2020–2023, som legg eit godt grunnlag for det viktige arbeidet med å vidareutvikle banken i tida framover.

SpareBank 1 Lom og Skjåk er ein solid lokalbank med lange tradisjonar, og vi ønskjer å synleggjera identiteten vår og oppretthalde særpreget vårt.

SpareBank 1 Lom og Skjåk ligg midt i Nasjonalparkriket – vi er Fjellbanken! Identiteten vår er knytt til fjellet, og verdiane våre er tufta på å vera nær, solid og livgjevande. Visjonen vår er «Lokalbanken din – der du er». Vi har fire kontor i norddalen, og frå sommaren 2019 har vi òg eit servicekontor i Oslo i samarbeid med advokatfirmaet Legalis.

Vi er ein del av ei lang historie, og er stolte over å vera ein stor kompetansesarbeidsplass i Gudbrandsdalen. Med 55 dyktige og engasjerte tilsette er vi ein viktig samfunnsaktør i norddalen. Vi er lokalbanken som samarbeider med næringsliv, lag og foreiningar for å bidra til positiv utvikling i området.

I 2019 hadde vi for første gong utdeling av SpareBank 1 Lom og Skjåk sin næringspris, og vi delte ut SpareBank 1 Lom og Skjåk sitt talentstipend for tredje gong. Vi har mange flinke og dyktige ungdommar i Norddalen, og desse ønskjer vi i banken å heie på! Banken er godkjend som lærlingbedrift innan kontor- og administrasjons- og IKT-faget. I 2019 har vi hatt den første IKT-lærlingen vår, og SpareBank 1 Lom og Skjåk er dermed den første banken med lærling. Dette er vi stolte over! Vi har i fleire år hatt eit godt samarbeid med Brimikjøken og Opplæringskontoret for Gudbrandsdalen. Det er viktig med god rekruttering, stort mangfald og ulik kompetanse for alle bedrifter i Norddalen.

Vi har i mange hatt eit godt samarbeid med Ungt Entreprenørskap og skulane i Norddalen, og dette er det viktig å byggje vidare på. Vi vil følgje ungdommane våre når dei flytter ut for å få seg jobb eller studere.

Halvparten av alle nye kundar og halve utlånsporteføljen ligg utanfor heimeområdet vårt. Ein stor del av desse kundane er i Oslo og Akershus. Det er eit resultat av bankstrategien på 1980-talet, da banken følgde utflytta kundar frå Lom og Skjåk. Det har kome til nye generasjonar og gode referansekundar. Vidare vekst utanfor heimeområdet vårt er òg viktig for oss.

I SpareBank 1 Lom og Skjåk må vi alle vera villige til å endre oss for å møte framtida på ein god måte. Derfor vil vi bruke tid og ressursar på organisasjonsutvikling, slik at vi saman kan lykkast også i åra som kjem. Gode resultat og solid eigenkapital er avgjerande for at SpareBank 1 Lom og Skjåk skal halde fram med å vera ein sjølvstendig lokalbank. Gode resultat skaper vi gjennom vekst og effektiv drift, som også gjev grunnlag for vidare utvikling av banken og gjer det mogleg å stimulere til utvikling i lokalsamfunnet.

Vi må ha ein soliditet som gjer at vi kan tole å ta risiko for å kunne bidra med finansiering som skaper aktivitet og arbeidsplassar i lokalt næringsliv. Vi ønskjer å kunne bidra med støtte til lokale aktivitetar, lag og foreiningar som gjer det godt å bu i Nord-Gudbrandsdalen, og ikkje minst å vera ein stor og attraktiv arbeidsgjevar som etterspør kompetansearbeidskraft.

Ved utgangen av 2019 er det 55 tilsette i SpareBank 1 Lom og Skjåk, og vi har òg i 2019 rekruttert inn fleire nytilsette med god og variert utdanning og kompetanse. Vi har dei siste åra brukt tid på kompetanseheving, opplæring og autorisasjonar. Banken har i dag ei god samansetjing av kjønn, alder, erfaring og bakgrunn, noko som er viktig for å kunne sikre god organisasjonsutvikling og tilpasse oss endringane i marknaden og samfunnet.

SpareBank 1 Lom og Skjåk legg fram eit godt årsresultat for 2019, med eit overskot etter tap og skatt på kr 140,1 mill. Den underliggende drifta har vore god, og vi har òg i 2019 hatt høge ekstraordinære inntekter og motteke høge utbytte. I 2019 hadde banken ein rentenetto på 2,08 % og auka provisjonsinntekter. Banken hadde i 2019 tap på kr 4,1 mill.

Forvaltningskapitalen er ved utgangen av 2019 på 7,9 mrd. kroner inkl. lån overført til Sparebank 1 Boligkreditt. Eigenkapitalen er 970 mill. kr og utgjør 15,4 % av balansen.

Det gode resultatet i SpareBank 1 Lom og Skjåk i 2019 er skapt av alle tilsette i banken, og utan godt samarbeid og god innsats frå den enkelte hadde dette ikkje vore mogleg. Takk til dykk alle for god innsats i 2019. Vi skal saman sikre god utvikling òg i tida som kjem!

Eg vil òg takke kundane, samarbeidspartnarane, styret og dei tillitsvalde for 2019 og ønskjer alle eit godt år i 2020.

Visjonen vår: din lokalbank – der du er!

Unni Strand
Adm. banksjef

Tal i tusen kroner	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Forvaltningskapital	6.302.030	5.908.603	5.581.965	5.213.827	4.879.769	4.643.958
Overført til Boligkreditt (BK)	1.593.166	1.476.215	1.390.274	1.248.873	1.024.664	818.147
Garantiar for valutalån (VL) - pål.	81.085	159.721	158.561	150.964	189.498	261.547
Forvaltningskap. inkl. BK og VL	7.976.281	7.544.539	7.130.799	6.613.664	6.093.931	5.723.652
Bto. utlån (til kundar)	5.584.930	5.119.952	4.641.105	4.494.645	4.114.448	3.910.871
Bto. utlån (til kundar) inkl. BK og VL	7.259.181	6.755.888	6.189.940	5.894.482	5.328.610	4.990.565
Innskot frå kundar	4.527.161	4.356.245	4.008.332	3.784.583	3.398.765	3 176 677
Resultat underl. drift eks. tap	67.794	56.756	56.882	63.538	50.210	47.045
Tap på utlån	4.170	-4.750	4.427	3.040	-1.420	10.710
Resultat underl. drift inkl. tap	63.624	61.506	52.456	60.498	51.630	36.335
Resultateffekt frå verdipapir	39.728	4.331	8.597	17.848	-2.832	15.520
Resultat før skatt	158.895	92.168	103.710	100.218	55.598	75.973
Resultat etter skatt	140.159	74.830	88.221	84.504	39.845	63.229
Eigenkapital	970.371	831.668	758.096	670.389	590.133	560.479
Rentenetto	2,08 %	1,84 %	1,95 %	2,09 %	1,98 %	1,91 %
Provisjon og gebyr i % av gj. forv. kap.	0,64 %	0,65 %	0,67 %	0,63 %	0,68 %	0,76 %
Driftskostnader i % av gj. forv. kap.	1,57 %	1,47 %	1,54 %	1,42 %	1,58 %	1,58 %
Driftskostnader i % av sum						
driftsinntekter, eks. verdipapir	43,88 %	50,60 %	45,72 %	45,77 %	57,15 %	49,65 %
Tap i prosent av brutto utlån	0,07 %	-0,09 %	0,10 %	0,07 %	-0,03 %	0,27 %
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,59 %	0,54 %	0,67 %	0,61 %	0,82 %	1,11 %
Mislighaldsprosent	0,28 %	0,08 %	0,52 %	0,32 %	1,07 %	1,72 %
Eigenkapitalandel i balanse	15,40 %	14,08 %	13,58 %	12,86 %	12,09 %	12,07 %
Eigenkapitalavkastning før skatt	17,50 %	11,50 %	14,43 %	15,88 %	9,67 %	14,24 %
Kapitaldekning	22,71 %	20,63 %	20,85 %	18,03 %	17,23 %	17,82 %
Kjernekapitaldekning	22,71 %	19,29 %	19,61 %	17,66 %	16,51 %	7,15 %
Rein kjernekapitaldekning	22,71 %	19,29 %	19,61 %	17,66 %	16,51 %	17,15 %
Rein kjernekapitaldekning, konsolidert	22,07 %	18,80 %				
Kjernekapitaldekning konsolidert	22,33 %	19,07 %				
Kapitaldekning, konsolidert	22,65 %	20,57 %				
Utlånsvekst (eks. tapsavsetningar)	9,08 %	10,32 %	2,92 %	9,24 %	5,21 %	14,14 %
Utlånsvekst inkl. BK og VL	7,45 %	9,14 %	5,01 %	10,62 %	7,18 %	9,89 %
Innskotsvekst	3,92 %	8,68 %	5,88 %	11,35 %	6,99 %	13,08 %
Innskot i % av utlån	81,06 %	85,08 %	86,63 %	84,20 %	82,61 %	81,23 %
Endring forvaltningskapital	6,66 %	5,85 %	7,06 %	6,85 %	5,08 %	10,90 %
Brutto utlån næring	43,71 %	41,90 %	39,47 %	40,75 %	41,58 %	41,13 %
Brutto utlån privat	56,29 %	58,10 %	60,53 %	59,25 %	58,42 %	58,87 %
Tal på tilsette	55	54	54	52	50	49
Tal på årsverk	54	53	53	50	48	47

Valutalåna er fra 2016 i saldo NOK i staden for pålydande. Låna er rekna om til saldo tidlegare år.

Generelt

SpareBank 1 Lom og Skjåk vart stifta 27. mai 1873 og opna 2. januar 1874. Det opphavlege grunnfondet var kr 1 200, som var gjeve av lensmann Staff med kr 800 og Lom kommune og Skjåk kommune med kr 400. SpareBank 1 Alliansen vart etablert i 1996, og SpareBank 1 Lom og Skjåk gjekk inn i alliansen i 1998.

Det er avgjerande at banken er ein kunde-orientert, sjølvstendig og attraktiv sparebank med lokal forankring. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal vera ein kostnadseffektiv bank og skal gjennom alliansen med SpareBank 1 Gruppen ta ut dei fordelane samarbeidet gjev når det gjeld produkt, innkjøp, utvikling og kompetanse. Banken skal gjennom alliansen skaffe, selja og levere finansielle tenester og produkt og ta ut stordriftsfordelar i form av lågare kostnad og/eller høgare kvalitet, slik at kundane får den beste rådgevinga og dei beste tenestene til konkurransedyktige vilkår. Vi har hovudkontor i Lom og avdelingskontor i Bismo, Vågå og på Dombås. I tillegg har vi eit servicekontor i Oslo.

Strategiplan 2017–2020

Styret vedtok i november 2016 strategiplan for perioden 2017–2020. Strategiplanen skal leggje føringar for dei strategiske vala for banken, prioriteringar og risikonivå i planperioden. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal utvikle seg frå ein tradisjonell lokalbank til ein moderne lokalbank med tradisjonar i 2020. Vi har i 2019 arbeidd med ny strategiplan for perioden 2020–2023, som vil danne eit godt grunnlag for ei vidareutvikling av banken.

SpareBank 1 Lom og Skjåk har gjennom mange år hatt ei solid og god drift, og det er viktig å oppretthalde dette. Både kundane si åtferd og marknaden generelt endrar seg stadig raskare, og dette må vi som bank ta omsyn til. Vi må utvikle oss for å vera i forkant når det gjeld mobile og nettbaserte løysingar, men vi må òg vera gode rådgjevarar som er til stades for kundane når dei har behov for oss.

Rammevilkåra er i stadig utvikling, og dei regulatoriske krava frå styresmaktene blir stadig strengare. Dette vil krevje meir av oss framover, og det er viktig at vi løyser dette på ein god måte

for å kunne sikre vidare utvikling av ein framtidsretta, robust og sjølvstendig bank.

Eigarstyring og selskapsleiing

SpareBank 1 Lom og Skjåk har utarbeidd eigne retningslinjer for eigarstyring og selskapsleiing. Retningslinjene skal sikre tillit til styre og leiing og leggje grunnlaget for langsiktig verdiskaping til beste for banken, tilsette og andre interessentar.

Utvikling i norsk og internasjonal økonomi i 2019

Økonomien har gjennom 2019 vore prega av høg og aukande internasjonal uro. Handelskrig mellom USA og Kina, auka konflikt i Midtausten, store strukturelle utfordringar for tradisjonell industri i Europa og uvisse knytt til Brexit har sett sitt preg på året. I ei elles uroleg verd har norsk økonomi klart seg relativt godt. Driven av ein sterk investeringsvekst i oljesektoren, men også sterk vekst i investeringane til verksemdar elles, kan veksten i fastlandsøkonomien koma på om lag 2,6 %, med ein sysselsetjingsvekst på 1,8 %.

Global utvikling

Uvissa i verdsøkonomien som prega 2018, har forsterka seg i 2019. På 18 månader har gjennomsnittstollen på amerikansk import frå Kina auka kraftig. Kina har på si side svara med mottiltak. Dette har gjort sitt til at global handel har falle med 1 % dei siste 12 månadene.

Større uvisse og mindre pårekelege vilkår har redusert investeringslysta på brei front, og færre investeringar fører i sin tur til å dempe produksjonspotensialet i økonomien. Det er grunn til å tru at denne uvissa vil vara og vera medverkande til framleis svak vekst i global økonomi.

Avkjølinga av verdsøkonomien er på nytt møtt med pengepolitisk lette over heile verda, og den gradvise normaliseringa av rentesetjinga til sentralbankane har snudd frå heving til kutt. Ved utgangen av november hadde 20 av 38 utvalde land lågare styringsrente enn seks månader tidlegare. Kraftig pengepolitisk stimulans har gjort at det økonomiske omslaget ikkje har vore enda kraftigare. Handlingsrommet for sentralbankane har likevel vorte nokså mykje avgrensa.

Trass i auka internasjonal uro og den lengst vedvarande oppgangskonjunktoren i USA nokon gong har amerikansk økonomi hatt god utvikling gjennom 2019. Utviklinga i USA er driven av god vekst i konsumet til hushaldningane. Dette heng saman med ein sterk og vedvarande oppsving i arbeidsmarknaden dei siste ti åra. Sysselsetjingsveksten har minka noko, men arbeidsløysa er ved utgangen av året framleis så låg som 3,5 %. Handelsuroa råkar også industrisektoren i USA, og gjennom 2019 har sysselsetjingsveksten i industrien vore mykje lågare enn tidlegare, og veksten i industriproduksjonen har falle attende.

Etter ei lang rekkje auingar i styringsrenta frå den amerikanske sentralbanken har dempende inflasjonsutsikter og auka økonomisk uro gjort at sentralbankrenta er sett ned tre gonger gjennom 2019, til 1,75 %.

I eurosona har den svake aktivitetsutviklinga frå 2018 halde fram også i 2019, med m.a. store utfordringar for europeisk industri. Auka proteksjonisme og Brexit skaper større uvisse, og også europeisk eksport til USA blir møtt med auka toll. Tysk industriproduksjon var i oktober 2019 6,2 % lågare enn eitt år før. Dette gjer at den sterkaste økonomien i Europa ligg an til ein årleg BNP-vekst på svake 0,3 %. Arbeidsløysa i eurosona er om lag 7,5 %, og inflasjonen ligg på om lag 1,1–1,2 %.

Den europeiske sentralbanken har vidareført ein aktiv pengepolitikk, og lanserte hausten 2019 ei ny stimuleringspakke, med rentekutt og nye sentralbankkjøp av verdipapir. Det blir varsla både frå ECB og sentralbankar at finanspolitikken må ta eit større ansvar for å stimulere økonomisk vekst. Det finanspolitiske handlingsrommet er avgrensa, da mange av landa framleis er prega av høg gjeld, medan land med finanspolitiske musklar er uvillige til budsjettunderskot.

Norsk økonomi

Hovudbiletet er at det gjennom 2019 framleis har gått relativt godt i norsk økonomi, og følgjer oppgangskonjunktoren dei siste tre åra.

Fastlands-BNP har vakse raskare enn trenden gjennom heile 2019, og det ser ut til å bli ein årleg vekst på 2,6 %. Sysselsetjingsveksten auka både gjennom 2018 og inn i 2019, men den minka noko mot slutten av 2019.

I Fastlands-Noreg auka sysselsetjinga med 32 500 personar frå fjerde kvartal 2018 til tredje kvartal 2019, noko som svarer til ein vekst på 1,7 %. Arbeidsløysa (AKU) ser ut til å ha flata ut på 3,6 %, medan den NAV-registrerte arbeidsløysa for heilt ledige er 2,2 % av arbeidsstyrken.

Olje- og gassinvesteringane er rekna til å auke med 14 % i 2019, og er ein sterk drivar til veksten. Trass fallande verdshandel har norsk eksport halde seg godt oppe gjennom 2019. Eksporten av fisk har auka mykje, og er ved utgangen av 2019 rekordhøg. Dei vidare vekstutsiktene i norsk økonomi er likevel dempa. Indikatorane peiker mot lågare vekst i investeringar, produksjon og eksport.

Forbruket til hushaldningane har vakse nokså svakt gjennom 2019, og er med ein vekst på 1,6 % klart svakare enn aktivitetsauken i fastlandsøkonomien elles. Ifølge forventningsbarometeret til Finans Norge er framtidsutsiktene til hushaldningane noko lågare, primært grunna lågare tru på økonomien i landet. Sparelysta til hushaldningane aukar, og forventningane til eigen økonomi er styrka. Dette heng saman med varselet frå Norges Bank og ei flat utvikling av styringsrenta framover, etter at den vart heva til 1,5 % i september.

Etter mange år med sterkt vekst i bustadprisane har vi sidan 2017 sett ein moderat og stabil vekst. Ved slutten av året var tolv månadersveksten i snitt 2,5 %, som er svakt over konsumprisindeksen. Aktiviteten i bustadmarknaden er framleis høg. Samla sett indikerer dette ein relativt stabil og balansert bustadmarknad.

Norske styresmakter har følgd opp utviklinga dei siste par åra med ein noko mindre ekspansiv finanspolitikk. Etter fleire år med sterk vekst i bruken av oljepengar over statsbudsjettet er det rett å møte utfordringane i norsk økonomi og statsfinansar med ein strammare pengepolitikk. I 2019 er det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskotet rekna til 7,8 %. Budsjettet for 2020 er vurdert som svakt innstrammande.

Sparebankane i Noreg

Norske sparebankar er ei sterk, effektiv og veldriven næring. Den utgjer ein heilt naudsynt del av infrastrukturen og opererer i nært fellesskap med lokalsamfunna rundt seg. Kjennskap til lokalmærknaden og kompetansen til medarbeidarane gjev sparebankane eit konkurransefortrinn i marknaden. Talet på sparebankar i Norge vart redusert frå 99 til 96 i 2019.

Lokalt næringsliv i 2019

I det store bildet kan vi seia at det lokale næringslivet gjennomgåande har hatt gode tider dei siste tre til fire åra. Dette gjeld så langt vi kan sjå nesten alle bransjar. Det gjer også at tap på utlån dei siste åra har vore relativt låge.

Utfordringane har kanskje vore størst innan landbruksnæringa, mellom anna fordi mjølkekvotane har vorte reduserte, samstundes med at det er overproduksjon av fleire typar kjøtt. Vi har likevel ein solid portefølje og mange dyktige gardbrukarar. Reiselivet ser også ut til å ha gode resultat for 2019, sjølv om toppåret så langt for ein del nok vart 2018.

At lokalt næringsliv går godt, er viktig for oss alle. Det gjev investeringslyst og sikrar gode og trygge arbeidsplassar. Arbeidsplassar er sjølvstøtt også viktig for å kunne tiltrekkje seg nye innbyggjarar, og yngre som flyttar attende og forhåpentleg også ønskjer seg attende til bygdene.

Det er heldigvis relativt få konkursar i marknadsområdet vårt, og noko færre enn i 2018. Det er òg godt å registrere at talet på etableringar er stabilt høgt. SpareBank 1 Lom og Skjåk har gjennom året vore ute på mange ulike arrangement lokalt, og har gjennom dette møtt mange lokale næringslivsaktørar. Vi ønskjer å delta på aktuelle møteplassar og byggje gode relasjonar. Den årlege julelunsjen vår hadde ny rekordoppslutning også i år, og det vart for første gong delt ut fem næringsstipend, kvart på kr 50 000.

Også i finansnæringa merkar vi det «grøne skiftet». Hausten 2019 starta vi opp med å sjå på kva vi kan gjera for å medverke på vår måte. Vi viser til seinare avsnitt om det ytre miljøet.

Nordgard Ramstad, Brimi Eventyr, Dalom, Jutulskinn – vilt og vakkert og Forhandlingsutvalget for grunneiere i Bøverdalen vart tildelt næringsstipend frå banken for 2019. Foto: Brimi Eventyr, Bård Bårdløyken, Jutulskinn.

Samfunnsengasjement

Samfunnsengasjementet er noko vi som bank blir meir og meir opptekne av. Som ein sjølvstendig, lokal sparebank er vi forplikta til å støtte og bidra der vi kan. Å vera ein del av eit lokalsamfunn, der vi ser kor sårbart det er med få ressursar, lite pengar i kassa, færre som stiller på dugnad etc., har banken fått ei enda viktigare rolle som støttespelar. Vi er glade for å kunne vera med og hjelpe der det trengs, slik at til dømes rekrutteringa til skulekorpset på Lesja faktisk kan snu, for at ungar i Skjåk faktisk har ein aktiv sommarferie med det fantastiske tilbodet Camp UT. Vi heiar verkeleg på dei som står på for å få til meir aktivitet, saman skal vi få det til!

Dei siste tre åra har banken bidrege med over 12 mill. i gåve- og sponsormidlar. Gjennom desse midlane kan vi klare å oppfylle ønske og draumar, få folk til å skape, få smått og stort til å gro i dei fine bygdene våre. Vi er veldig glade for at det er mogleg for oss å gjera dette.

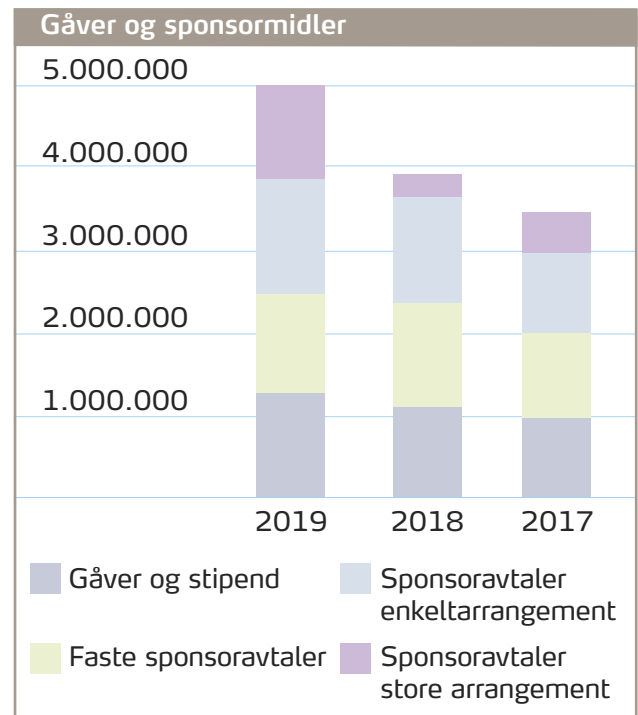
Næringslivsfondet til SpareBank 1 Lom og Skjåk gjev også kvart år økonomisk stønad som skal fremje næringsutvikling blant kundane til banken. Dei siste 10 åra har det vore delt ut over 1,9 mill. kroner frå Næringslivsfondet.

Som ledd i arbeidet mot korrupsjon og kvitvasking følgjer banken retningslinene til Finans Norge ved etablering av kundeforhold og utferding av banklegitimasjon. I 2019 vart det eit spesielt år på dette området, der alle bankane i Noreg fekk krav om å legitimere alle kundar som ikkje hadde gjort dette tidlegare. Det vart sett i verk eit storstilt arbeid for å få dette på plass til nyåret. Kundane våre har vore særst hjelpsame, noko som resulterte i at vi fekk på plass så godt som all legitimasjon før fristen gjekk ut.

Banken si behandling av likestilling, diskriminering, arbeidsmiljø og påverknad på ytre miljø er nærmare skildra andre stader i årsmeldinga.

Etableringar og konkursar i regionen 2019 (2018)					
	Lom	Skjåk	Vågå	Dovre	Lesja
Etableringar	16 (17)	8 (10)	33 (37)	12 (16)	16(9)
Konkursar	0 (1)	0 (2)	3 (2)	4 (2)	0 (2)

Det er heldigvis relativt få konkursar i marknadsområdet vårt, og noko færre enn i 2018. Det er og godt å registrere at talet på etableringar er stabilt høgt.

Aktivitet gjennom året

SpareBank 1 Lom og Skjåk oppnådde eit godt resultat også i 2019, sjå tidlegare tabell og seinare omtale under resultatrekneskapen. Aktiviteten ved kontora våre i Lom, Skjåk, Vågå og på Dombås var høg også dette året. Vi er totalt 55 tilsette i banken.

Bankmarknaden har vore i sterk omstilling i fleire år, og det ser ikkje ut til å stanse på noko vis. Det blir stadig tøffare krav både til eigenkapital, fleire reglar, nye forskrifter m.m. Arbeidet med antikvitvask og mot terrorfinansiering er meir på agendaen enn nokon gong, og nå er også kravet til å drive berekraftig som bank på full fart inn. Dette krev mykje av ein lokalbank. Men det er veldig spennande å vera med på denne utviklinga, vera med på å gjera ein forskjell.

I 2019 var banken involvert i stort og smått av arrangement og ulike sponsoravtaler. Vi held også fram med godt samarbeid der vi er meir delaktige i det som skjer. Slik ser vi enda meir tydeleg kor

mange flinke personar vi har i bygdene våre, som verkeleg vil vera med og skape noko for fellesskapet. Desse heiar vi på!

Noko av det første som skjer kvart år, er søknadsperioden for gåvemidlar. Vi er veldig glade for at det er så mange som søker gåvemidlar frå overskotet til banken, som da går til allmennyttige formål i bygdene våre.

I 2019 ville banken fullføre prosjektet med å gje alle barneskulane i dalen ei «UTETIMEN»-kasse. Desse kassene er sprunge ut av samarbeidet mellom Norges Skiforbund og SpareBank 1, og skal nyttast til undervisning ute. Vi var både på Lalm, Lesja og Vågåmo skule dette året.

Seinare i februar var vi sponsor på Gardsgründer i Jutulheimen. Der var det mange gode foredrag, og det vart ein svært inspirerende dag! I samband med VM i Seefeld vart det arrangert ulike tiltak gjennom folkefinansieringsopplegget www.spleis.no, der vi fekk to heldige vinnarar. Det vart Lom & Skjåk hockey og Vågå Multisport-anlegg som fekk kvar sine pengepremiar.

I mars vart det arrangert Brann-NM på Lemonsjøen, der vi var sponsor. Rett etter det arrangerte vi OPEN dag på Lemonsjøen, der vi spanderte heiskort på alle som kom. Vi har lenge ønskt å få til ein skidag for alle, der også barnefamiliar som elles ikkje får stått så mykje på ski, kunne få moglegheit til å delta. Vi var veldig glade for at så mange tok turen, og at vi fekk så mange positive attendemeldingar. Dette ønskjer vi å gjera meir, også andre plassar i norddalen!

Vi var så heldige å få besøk av russen i Lom 2. mai. Vi gjev 1 000 kroner til russebilar der vi får logo på bilen og moglegheit til å gje dei nokre viktige økonomiske tips og råd på vegen inn i vaksenlivet. Det er så mykje å ta stilling til, så mykje dei skal veta. Det å kunne være ein tryggleik for dei framover er ein veldig viktig del av arbeidet vårt.

Nokre dagar etter var det offisiell opning av rulle-skibana på Lalm. Der har banken vore inne med midlar, og det var stas å få vera med denne driftige gjengen på opningsfest. Vi er djupt imponert over kva dugnadsgjengen har fått til på Lalm.

Besøk av russen.

“Utetimen” gjev fysisk aktivitet kombinert med læring. Her frå Vågåmo skule. Foto: Tom Erik Solstad, Fjuken.

Astrid Garmo, Synne Vorkinn, og Bård Ove Kvalheim Fransson fekk kvart sitt talentstipend på kr 50.000. I tillegg fekk 11 andre talent kvart sitt stipend på kr 15.000. Foto: Milad Gholami, Martine Eren Jacobsen og Fjuken/Hans Erik Kjosbakken.

I juni var det nok ein gong klart for folkemusikkfest med Landskappleik i Vågå. I dei siste åra har det nærmast vore arrangert kvart år, enten landsfestival eller landskappleik, noko som er eit skikkelig kvalitetsteikn for dalen. Banken er med som hovudsponsor kvart år det er slike store arrangert i området vårt.

Den internasjonale gründerfestivalen på Gjendesheim tidleg i september, i regi av flinke folk frå BETA i Vågå, illustrerer kor mykje spennande som skjer i bygdene våre. «Slow Business Adventures» kallar dei seg. Folk frå heile verda kom! Her var vi inne og bidrog med midlar for å få tilreisande til å koma til dei vakre fjella våre.

Så var det duka for offisiell opning av Ullinsvin i september, med sjølvaste kronprinsparet til stades. Denne plassen er verkeleg noko å vera stolt av – eit kreativt sentrum for alt og alle, som er godt tilrettelagd for både born, eldre, proffe, lokale, tilreisande, skular osv. Dette er ei perle. Banken er stolt over å ha vore med og bidrege med betydelege summor for å få dette til.

Same månad skulle banken gjera noko heilt ekstraordinært. Vi døypte oss sjølve som Fjellbanken på Gjende. Dette var meir ei intern markering, men samstundes ein kick-off for vidare arbeid med Fjellbanken. Dette gjekk føre seg på Gjendesheim under Fjellfilmfestivalen, som vi har vore hovudsponsor for i fleire år. Denne kick-offen var viktig for oss, for det arbeidet som skal gjerast med å gjera identiteten til banken enda sterkare. Vi må tore å skilja oss ut frå alle andre i ei bankverd der alle blir meir og meir like. Vi ønskjer å vera noko anna, gje kundane våre ein meirverdi, gjera dei stolte over å vera kunde i SpareBank 1 Lom og Skjåk – Fjellbanken, der vi får lov å bruke dei fantastiske omgjevnadane og den unike regionen vi er ein del av.

Som ein del av samfunnsansvaret vårt var det heilt naturleg å vera medarrangør også i år da det var duka for konferanse i Utgard midt i november, med tittelen «Kokken, bonden og reiselivet». Dette vart ein suksess også i år! Desse tre orda heng saman. Norddalen er eit matfat, vi har ein eineståande flott natur, fantastiske flinke folk i landbruket og råvarer av ypparste kvalitet. Både bonden, reiselivet og kokken må sjå meir til kvarandre! Banken er gledeleg med og bidreg.

Før jul hadde vi utdeling av Talentstipend. Det er fantastisk flinke ungdommar som søker stipend. Dei fortener å få merksemd og bli gjort stas på. Det var rett under 30 søknader denne gongen frå dei mellom 15 og 25 år, som bur i eller kjem frå ein av dei 5 kommunane våre. Vi inviterte vinnarane til kontora våre, og der fekk dei sjekk og diplom. Banken er glad for få vera med å oppfylle dei draumane dei har.

Banken avslutta året på tradisjonelt vis. 118 påmelde næringskundar var på julelunsj på Fossheim. Vi fekk stolt presentere Fjellbanken-konseptet, delt ut næringsstipend og høyrte på talentfull ungdom som stod for underhaldninga, denne gongen ved fleirårig talentstipendvinnar Bård Ove Kvalheim Fransson. Etterpå var det triveleg prat, god stemning og fantastisk mat – ein flott måte å gå inn i jula på.

I tillegg til alt dette har banken i 2019 vore med på renovasjonen av storstua i Skjåk, Marlo Grendehus. Det er veldig viktig for lokalbefolkninga å ha ein samlingsplass, og grendehuset er eit bygg med mykje historie som det er viktig å ta vare på. I tillegg var vi med og gav midlar til sti og bygging av utkikkspunkt på Tussheim – viktig for at turistar skal stoppe oftare på Lesja. Skjåk markerte jubileet for verdsspeidarleiren. Der var vi inne med bidrag til eit minnesmerke. Skogsætrin Velforeining fekk midlar til ny sykkelveg/skiløype mellom Skogsætrin og Høvringen. Vi vart også spurt om å vera med på spleiselag på Friheimbygget på Lesja, og renovering av det. Det skal stellast i stand til komande generasjonar.

Rekneskapen

Framleis drift

Styret i banken stadfestar at alle føresetnadene for vidare drift er til stades, og årsrekneskapen er avlagd under desse føresetnadene. Slik styret ser det, er det etter årsslutt ikkje skjedd noko som krev fleire kommentarar.

Resultatrekneskapen

Resultatet etter tap og skatt vart i 2019 kr 140 159 452. For samanlikning med tidlegare år viser vi til tabellen på side 6. Prosenttal er utrekna av dagleg, gjennomsnittleg forvaltningskapital, dersom ikkje anna er kommentert.

Forslag til disponering av overskot

Styret i SpareBank 1 Lom og Skjåk er svært nøgde med resultatet for 2019. Resultatet frå den underliggende drifta har vore god, og det har vore store inntekter frå ekstraordinært utbytte og gevinstar ved sal av verdipapir. Tap på utlån og garantiar osv. er framleis lågt. I 2019 bokførte vi 4,2 mill. kroner som tap. Resultatet sikrar banken eit godt grunnlag for vidare vekst. Bankstyret understrekar difor kor viktig det er å prestere gode resultat for å styrke soliditeten og halde på sjølvstendet til banken.

Styret gjer framlegg om slik disponering av overskotet til banken:
Kr 1 325 000 til gåver og kr 138 834 452 overført til fondet i sparebanken.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter er hovudbidraget til det totale dekningsbidraget i banken, og utgjorde 127,7 mill. kroner, ein oppgang frå året før på 21,1 mill. kroner. Rentenetto utgjør 2,08 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, tilsvarande førre år var 1,84 %. Auken i rentenettoen kan i stor grad forklarast av at inntektene frå utlån til kundar har auka meir enn utgiftene til innskott frå kundar. Ut frå konkurransesituasjonen er styret godt nøgd med rentenettoen.

Utbytte

Vi fekk utbytte på 55,5 mill. kroner i 2019, ein auke frå 26,5 mill. kroner i 2018. Om lag 50,0 mill. kroner av dette er utbytte frå Samarbeidende Sparebanker AS, der vi fekk eit ordinært utbytte på 25 mill. kroner og eit ekstraordinært utbytte på om lag same beløpet som følge av fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring AS og DNB Skadeforsikring AS som vart til Fremtind Forsikring AS.

I transaksjonsavtalen vart det lagt til grunn eit bytteforhold på 80 prosent for SpareBank 1 Skadeforsikring AS og 20 prosent for DNB Skadeforsikring AS. DNB ASA kjøpte seg i januar 2019 opp til ein eigardel på 35 prosent i selskapet. DNB ASA har vidare ein opsjon på å kjøpe seg opp til 40 prosent eigardel. Opsjonen går ut 31. mars 2020.

DNB ASA sitt oppkjøp frå 20 prosent til 35 prosent eigardel i Fremtind Forsikring AS

førte til at SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) har fått ein skattefri gevinst på ca. 1,7 milliardar kroner.

Denne gevinsten vart utdelt som ekstraordinært utbytte til eigarane 29 mars 2019. Utbytte er utbetalt til Samarbeidende Sparebanker AS, og vart utbetalt til eigarbankane i Samarbeidende Sparebanker AS i andre kvartal 2019. SpareBank 1 Lom og Skjåk sin del av dette utbyttet utgjorde om lag 25 millionar kroner.

Provisjonsinntekter

og inntekter frå banktenester

Gebyr- og provisjonsinntekter vart på 39,5 mill. kroner, som utgjør 0,64 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. I 2018 var tilsvarande tal 37,7 mill. kroner og 0,65 %. Banken hadde positiv utvikling i porteføljen av aksjar og obligasjonar med bokførte gevinstar med 39,7 mill. kroner. Den største gevinsten kom frå sal av aksjane i BN-Bank på om lag 25 mill. kroner. I 2018 hadde vi bokført gevinstar på kr 4,3 mill. kroner.

Driftskostnader

Dei samla driftskostnadane, inklusive ordinære avskrivningar, vart på 1,57 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. I 2018 var driftskostnadene på 1,47 %. Lønn og generelle administrasjonskostnader utgjør 1,26 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, ein auke frå 1,19 % i 2018. I 2018 vart 2,3 mill. kroner av kostnaden ved innskotspensjon betalt av innskotsfondet som oppstod i samband med lukking av YTP-ordninga i 2016. Kostnadsnivået i banken er vurdert som tilfredsstillande. Styret meiner det er viktig å ha kostnadseffektiv drift av banken i fokus for å oppnå gode økonomiske resultat i framtida.

Balansen

Forvaltningskapitalen

Forvaltningskapitalen utgjør 6,30 mrd. kroner, ein auke med 6,66 % sidan førre årsskifte. Dette må sjåast i samanheng med valutalån og overføringane til SpareBank 1 Boligkreditt. Ved utgangen av 2019 hadde overføringane til SpareBank 1 Boligkreditt auka frå førre årsskifte med 117,0 mill. kroner til 1,59 mrd. kroner, og kundane våre hadde 81,1 mill. kroner

i valutalån. Forvaltningskapitalen inkludert SpareBank 1 Boligkreditt og valutalån utgjør 7,98 mrd. kroner, ein auke med 431,7 mill. kroner sidan 2018.

Utlån og garantiar

Utlån vaks med 465,0 mill. kroner til 5,58 mrd. kroner når vi ikkje tek omsyn til valutalån og overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt. Note 14d) viser fordeling mellom geografiske område. Brutto utlån auka med 9,08 % frå 2018 til 2019.

Ved utgangen av 2019 utgjør garantiar 137,4 mill. kroner. Note 14e) viser garantiar fordelt på næringer, og note 26 fordelt på garantitypar. Utlån og garantiar til næringslivet er på 44,5 % av totale utlån og garantiar. For 2018 var den 42,3 %. Den gjennomsnittlege utlånsrenta var 3,0 %, tilsvarande for 2018 var 2,7 %.

Banken er medeigar i bustadkreditselskapet Sparebank 1 Boligkreditt AS (SB1BK). Selskapet vart etablert for å sikre eigarbankane tilgang til funding som er rimelegare enn den fundinga banken sjølv normalt kan oppnå, gjennom utfordring av særskilt sikra obligasjonar med svært god rating. For å oppnå denne ratinga må bustadkreditselskapet dokumentere at alle lån oppfyller gjevne kvalitetskrav frå styresmaktene og kreditt-ratingbyråa. Ved å overføre denne type lån mottar banken provisjonsinntekter frå selskapet.

Verdsetjing av utlån

Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med retningslinene til Finanstilsynet.

Misleghald og tapsutsette engasjement

Talet på misleghaldne og tapsutsette engasjement syner ei positiv utvikling over lang tid, sjølv om det gjekk litt opp, samanlikna med førre året. Individuell nedskriving kjem fram etter at alle næringsengasjement over eit bestemt nivå har vorte grundig vurderte både i nåtid og den næraste framtid, og vurdering av dei sikringsobjekta banken har. I tillegg er personmarknadskundar over eit definert nivå vurderte.

Vi har ført tap- og tapsavsetjingar i resultatrekneskapen med 4,2 mill. kroner. Individuelle tapsavsetjingar er på 14,4 mill. kroner, og gruppeavsetjingar er 18,5 mill. kroner.

Samla blir dette 32,9 mill. kroner, og utgjør 0,59 % av brutto utlån. Tapsavsetjingar for garantiar er 0,2 mill. kroner.

Innskot

Innskot frå kundar utgjør 4,53 mrd. kroner, som er ein auke på 170,9 mill. kr siste året, eller 3,92 %. For 2018 var auken 8,68 %. Dei siste åra har det vore auke kvart år, men med svært varierende prosentdel. Banken meiner å ha gode og fornuftige avtaler med dei største aktørane. Styret er klar over likviditetsrisikoen som ligg i store innskot. Den gjennomsnittlege innskotsrenta var på 1,04 %, tilsvarende for 2018 var 0,96 %.

Verdipapir

Behaldninga av verdipapir utgjør til saman 355,0 mill. kroner. 135,1 mill. kroner er i renteberande papir. 2,2 mill. er eigenkapitalbevis. Desse, saman med dei renteberande verdipapira, blir verdivurdert etter det lågaste av kjøpskurs og marknadsverdi.

Anleggsporteføljen er vurdert til 217,6 mill. kroner. Dette inkluderer strategiske investeringar i fellesføretak gjennom alliansesamarbeidet (sjå note 16 a), og eigardelar i tilknytt selskap og dotterselskap (sjå note 16 b).

Bokført endring i verdipapira viser for 2019 ein positiv resultateffekt med 39,7 mill. kroner (sjå note 8).

Plasseringar i verdipapir ligg innanfor dei grensene styret har sett. Styret får kvartalsvis rapportar over verdipapirporteføljen der bokført verdi, marknadsverdi og renterisiko går fram.

Eigenkapital og kapitaldekning

Etter overføring til sparebankfondet utgjør eigenkapitalen nå 970,4 mill. kroner. Heile eigenkapitalen er frå opptente overskot og gjev ein eigenkapitaldel på 15,40 %, rekna ved utgangen av året, mot 14,08 % ved førre årsskiftet. Rein kjernekapital, kjernekapitaldekning og kapitaldekning utgjør 22,71 %.

SpareBank 1 Lom og Skjåk innkonsoliderer eigardelar i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Kredittkort AS og SpareBank 1 Finans Midt Norge AS. Etter innkonsolidering av desse

selskapa er rein kjernekapital 22,01%, kjernekapital 22,37% og kapitaldekning på 22,58%

Frå og med 1. januar 2018 skal vi innkonsolidere eigardelar i føretak i samarbeidande grupper. SpareBank 1 Lom og Skjåk innkonsoliderer eigardelar i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, SpareBank 1 Kredittkort AS, SpareBank 1 Finans Midt Norge AS og SamSpar Bankinvest AS (BN Bank AS). Etter innkonsolidering av desse selskapa er rein kjernekapital 18,80 %, kjernekapital 19,07 % og kapitaldekning på 20,57 %.

Innskot målt mot utlån

Innskot målt mot utlån utgjør 81,08 % mot 85,08 % ved førre årsskiftet.

Funding elles

Banken har ein god finansiell situasjon. Behov for funding er dekt gjennom opptak av obligasjonslån. Forfallsstrukturen går fram av note 20. Bankaktiviteten med finansielle instrument er avgrensa til å gjelde eigne posisjonar. Den totale eksponeringa og vurdering av risiko blir jamleg gjennomgått.

IFRS

Frå 1.1.2020 vil IFRS gjelde også for unoterte bankar, og 1. kvartal 2020 vil vera første rapportering SpareBank 1 Lom og Skjåk vil rapportere etter IFRS. Vi viser til meir detaljerte opplysningar i note 1.

Internkontroll og risikostyring

Generelt

SpareBank 1 Lom og Skjåk har eit mål om å halde ei moderat samla risikoeksponering. Samstundes er det viktig for banken å stimulere til aktivitet og nyetablering i primærmarknadsområdet. Styret har vedteke prinsipp for risikostyring gjennom instruksar, retningslinjer og internkontroll. Styret får løpande orientering om utviklinga gjennom periodiske rapporteringar.

Styret meiner at den operasjonelle og finansielle risikoen er under kontroll, og at banken blir styrt etter reglar som er gjevne i lov, føresegner og interne retningslinjer.

Kapitalkrav

Hausten 2017 vurderte Finanstilsynet SpareBank 1 Lom og Skjåk sitt samla risikonivå og tilhøyrande kapitalbehov, som resulterte i eit fastsett Pilar 2-krav på 2,5 %.

Vedtaksbrevet er offentleggjort på Finanstilsynet si heimeside. Desse vurderingane saman med krava i CRD-IV-regelverket dannar grunnlag for kor mykje kapital banken må ha for å dekkje den samla risikoen den er eksponert for. Styret meiner at banken er godt kapitalisert.

I samsvar med føresegn om risikostyring og internkontroll føretekk banken årleg ein gjennomgang av vesentlege risikoar dei respektive verksemdsområda i banken er eksponert for.

Finansiell informasjon, pilar III, blir offentleggjort på heimesida til banken.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko representerer både på stutt og lang sikt ein trussel som kan medføre ein vesentleg kostnad. Banken observerer ikkje noko teikn på at underliggjande eksponering er større enn utrekna under basismetoden. Basismetoden blir nytta også i eigenvurderinga til banken.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er knytt til potensialet for tap på utlån eller garantiar til kundar, i tillegg til tap på plassering i verdipapir med mindre solide utferdarar. I tråd med føresegnar frå Finanstilsynet og dei interne retningslinene gjennomgår banken regelmessig utlånsporteføljen med tanke på identifisering av moglege tapsutsette engasjement. Banken følgjer utviklinga i utlånsporteføljen tett med månadleg oppfølging av nøkkeltal, og følgjer med på at utviklinga av måltal relatert til utlånsporteføljen inngår som del av kvartalsvise risikorapportar til styret.

Porteføljane for privat- og bedriftsmarknaden har gjennom 2019 hatt sunn vekst, og dei estimerte nivåa for forventta tap, uventa tap og risiko for misleghald er på nivå med 2018. Det er alltid ein viss risiko i utlånsporteføljen til banken. Vi har teke på oss ein auka risiko ved å vera med på utvikling av lokalt næringsliv, og at vi har store eigedomsengasjement utanom banken sitt primærmarknadsområde.

Tapa på utlån var i 2019 låge, og talet på misleghaldne engasjement er lite, samanlikna med tidlegare år. Banken arbeidar intensivt med å redusere misleghald, og delen av porteføljen som har vore misleghalden eller nedskriven, er redusert gjennom fleire år. Engasjementa i privat- og bedriftsmarknadsporteføljane i dei tre høgste risikogruppene er på same nivå som ved utgangen av førre året. Med fokus på sunn vekst og tettare oppfølging av utsette engasjement budsjetterer banken med tap i 2020 på 0,09 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. Styret meiner banken har god kontroll med engasjementa og vurderer den samla kredittrisikoen uendra til moderat.

Valutarisiko

Banken er i liten grad direkte eksponert i valuta, men er indirekte eksponert gjennom å stille lånegarantiar for kundar med valutalån overfor SpareBank 1 SMN – primært i sveitsiske franc (CHF).

Rente-/kursrisiko

Styret reknar den totale renterisikoen for å vera låg. Behaldninga av omløpsaksjar og grunnfondsbevis er eksponert for kursrisiko, men styret vurderer at denne ut frå storleiken på behaldninga er av mindre omfang. Kursrisiko knytt til anleggsaksjar og strategiske investeringar er også til stades, men styret vurderer denne som låg. Situasjonen ved årsskiftet er at fleire av dei strategiske investeringane har ein meirverdi samanlikna med bokførte beløp.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen er primært knytt opp til behovet for ekstern funding på grunn av auka utlån. Overføring av bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt har redusert behovet for eigne lån i marknaden, og er dermed med på å redusere likviditetsrisikoen. Det er dagleg oppfølging og vurderingar av likviditeten. Målsetjinga om samansetjing av balanse og forfallsstruktur på obligasjonslån, saman med etablerte trekkrettar, gjer at styret framleis meiner å ha ein kontrollert og låg risiko.

Strategisk risiko

SpareBank 1 Lom og Skjåk merkar konkurranse og auka press på rentemarginen. Samstundes har banken hatt god kundetilstrøyming i 2019. Måten vi driv banken på, vår desentraliserte avgjerdsprosess og at vi er lett tilgjengelege for kundane, er gode konkurransefortrinn.

Tilsette

Personalet

Banken hadde gjennom året både nytilsette og tilsette som gjekk av med pensjon. Ved utgangen av 2019 har SpareBank 1 Lom og Skjåk, som ved førre årsskiftet, 55 tilsette ved dei fire kontora. Dette utgjer til saman 54 årsverk. I tillegg har banken reinhaldar i deltidstilling ved eigedomen til banken i Bismo. Vi har fått to nye medarbeidarar i 2019. Det er Rådgjevar privatmarknad Veronica Westli og Rådgjevar forsikring Rolf Vegard Sandviken.

Den teknologiske og regulatoriske utviklinga, konkurransen i marknaden og endringar i kunde-åtferda stiller auka krav til dei tilsette i banken, både når det gjeld endringsvilje og utvikling av kompetanse. Banken søkte i 2019 tilslutning til Finansnæringens autorisasjonsordning i person-forsikring. Dette er ei nasjonal autorisasjonsordning som fremjar og sikrar naudsynt kunnskap, haldningar og ferdigheiter hjå våre rådgjevarar. I banken er 26 av medarbeidarane sertifiserte og autoriserte som finansielle rådgjevarar, 18 sertifiserte innan godkjenningsordninga for skadeforsikring og 24 sertifiserte innan godkjenningsordninga for kreditt.

Auka kompetanse vil ytterlegare forsterke kvaliteten i rådgjevinga og dialogen med kundane. Både leiinga og styret i banken set stor pris på innsatsen til dei tilsette i banken.

Likestilling

Dei 55 tilsette ved utgangen av 2019 fordeler seg med 32 kvinnelege og 23 mannlege. Alle har like moglegheiter til utdanning, arbeid og fagleg utvikling.

Målsetjinga om at det ikkje skal vera lønsskilnad mellom kvinner og menn i banken for medarbeidarar i same type stilling, meiner vi er oppfylt. Det kan vera lønsskilnader mellom stillingar ut ifrå stillingsinnhald og krav til kvalifikasjonar.

Leiargruppa i banken er samansett av 4 menn og 3 kvinner. Styret er samansett av 3 menn og 3 kvinner.

Styret er tilfredse med fordelinga mellom kvinner og menn i banken, og vil arbeide for å ha god kjønnsfordeling blant dei tilsette og i leiinga også i framtida.

Diskriminering

Diskriminering er det same som usakleg forskjellsbehandling, som vil vera i strid med arbeidsmiljølova. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal arbeide målretta for å fremje likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsett funksjonsevne, etnisk avstamming, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Det er ei målsetjing i Sparebank 1 Lom og Skjåk at etnisk tilhøyr ikkje skal vera til hinder for å bli rekruttert. Korkje styret eller administrasjonen i SpareBank 1 Lom og Skjåk er kjent med tilhøve som kan oppfattast som diskriminerande.

Banken har utarbeidd eigen rutine for varsling av kritikkverdige forhold. Dette gjeld alle former for trakassering og anna uønskt oppførsel – som mobbing, seksuell trakassering, diskriminering, kriminelle forhold og forhold der liv og helse er i fare. Varsel som blir motteke, blir kvalitetssikra og vurdert før det blir vidaresendt til varslingsgruppa i banken.

For å styrke arbeidet for likestilling og ikkje-diskriminering ytterlegare, planlegg banken i 2020 å revidere rammeverket for varsling av kritikkverdige forhold.

Arbeidsmiljø

Banken har som mål å vera ein attraktiv og inkluderande arbeidsplass for medarbeidarar i alle aldersgrupper og livsfasar. Banken legg til rette for at balansen mellom arbeid, heim og fritid skal vera god for alle medarbeidarane. Banken ønskjer også å hjelpe dei tilsette med å oppretthalde ei god helse gjennom å stimulere til fysisk aktivitet.

Banken har eit omfattande og robust rammeverk på organisasjonsområdet, som skal sørge for at arbeidstakarrettane blir oppfylte. Dette gjeld m.a. personalhandbok, HMS-handbok og etiske retningslinjer.

Banken har ulike utval for å sikre at desse retningslinjene, prinsippa, prosedyrane og standardar blir omsett til handling, m.a. tilsetjingsutval, arbeidsmiljøutval, tillitsvalde, verneombod og bedriftshelseteneste. Det blir utført internkontroll i samsvar med forskrift om systematisk helse, miljø og tryggleiksarbeid i verksemdar. Banken er medlem av Frisk HMS Bedriftshelsetjeneste, og representant frå her deltek i møte i arbeidsmiljøutvalet.

Alle utval har gjennomført møte i 2019. Det er også gjennomført vernerunder. Banken vurderer dette som eit godt og formålstenleg arbeid.

Sjukefråværet i 2019 utgjorde 7,0 %, mot 6,43 % året før. Nokre tilsette har vorte råka av sjukdom, som har gjort at talet på langtidssjukmelde i banken har vore høgt dei to siste åra, samanlikna med tidlegare år. Det har ikkje vore arbeidsuhell knytt til aktiviteten i 2019.

Banken gjennomfører årleg medarbeidarundersøking, der banken får indeks for alle parameter som kan samanliknast både med andre bankar i SamSpar og andre verksemdar i Noreg som gjennomfører tilsvarande undersøkingar. Resultata av undersøkinga er diskutert i arbeidsmiljøutvalet. Resultata i 2019 syner at dei tilsette er nøgde med arbeidsmiljøet og scorar på høgde med eller betre enn snittet av bankane i SamSpar.

Basert på det systematiske arbeidet som blir gjort på dette området, forventar banken å oppretthalde det høge nivået på arbeidet med arbeidstakarrettar og arbeidsmiljø framover. Banken forventar i nær framtid ikkje vesentlege endringar i rammevilkåra for dette arbeidet.

Styret meiner at banken har eit arbeidsmiljø som er godt og positivt, til glede for den einskilde medarbeidar, kunde og bank.

Menneskerettar

SpareBank 1 Lom og Skjåk har ikkje utarbeidd eigne retningslinjer på dette området. Risikoen for brot på menneskerettane er liten, da banken har forretningsdrift i Noreg, og med det opererer i samsvar med lover, reglar og konvensjonar. I staden for eigne retningslinjer meiner banken å vera dekt gjennom etiske reglar, basert på hovudprinsippa for korleis tilsette og tillitsvalde i banken skal opptre og kva for haldningar som skal ligge til grunn for avgjerder i gjevne situasjonar. Utover dette har SpareBank 1 Banksamarbeidet DA på vegne av SpareBank 1-alliansen innarbeidd krav til at alle i alliansen skal halde seg innanfor menneskerettane i innkjøpsrutinane.

Innkjøpsrutinane til SpareBank 1 Gruppen krev at alle innkjøpsavtaler inkluderer eit vedlegg om samfunnsansvar. Det følgjer ei varslingsplikt frå leverandøren, og leverandøren har plikt til å følgje opp underleverandørar. Brot på vedtak om

samfunnsansvar blir sett på som brot på kontrakt-en og kan gje grunnlag for heving av avtala.

Banken meiner at nåverande ordning fungerer formålstenleg. Banken vil halde fram arbeidet med å hindre brot på menneskerettane, og vil etablere eigne retningslinjer for innkjøp.

Korrupsjon

Banken har gjennom sitt arbeid med antikvitvasking som formål å hindre og avdekkje transaksjonar med tilknytning til utbytte av straffbare handlingar eller med tilknytning til terrorhandlingar. Arbeidet med antikvitvasking er styrt gjennom verksemdspesifikke retningslinjer og utinar for tiltak mot kvitvasking og terrorfinansiering. Årleg opplæring og oppdatering for alle tilsette på området for antikvitvasking står i retningslinjene til banken og det er stor fokus på opplæring og etterleving av interne antikvitvaskingsrutinar- og regelverk.

Gjennom 2019 har banken styrka eigne rutinar når det gjeld risikoklassifisering og legitimering av eksisterande og nye kundar. I tillegg har AKV-området fått høgare prioritering og auka fokus samanlikna med tidlegare år. Arbeidet med elektronisk overvaking av transaksjonar er utkontrahert til felles AKV-eining Banksamarbeidet DA, og overvaking blir gjennomført kontinuerleg basert på verksemdspesifikke risikovurderingar.

Tiltak skildra over har gjort at arbeidet er meir profesjonalisert og til auka fokus og betre kompetanse hjå tilsette innanfor AKV-området, og ikkje minst til å arbeide mot identitetstjuveri, svart økonomi og terrorfinansiering.

Det vidare arbeidet blir nå kontinuerleg å overvake transaksjonar samt opplæring både i reglar og policydokument. Området er også gjenstand for kontinuerleg intern revidering og blir vidareutvikla i takt med vurderingar knytt til dette arbeidet.

Sosiale forhold

Banken har som mål for sponsorverksemda å bidra til trivsel og vekst i regionen. Derfor blir sponsorobjekta som arbeider for eit breitt og positivt tilbod i lokalmiljøa prioriterte. Alle sponsoravtalene er basert på ei kommersiell samarbeidsavtale, der målet er gjensidig engasjement.

Barn og unge er ei viktig målgruppe for sponsorverksemda vår. Gjennom denne verksemda satsar vi på breidde og lag framfor einskildutøvarar. Einskildutøvarar får si støtte gjennom talentstipendet. Sponsormidlar blir gjevne til idrett og kultur og arrangement som særskilt kjem barn og unge til gode. Banken ønskjer også å vera med som sponsor på store arrangement som fører til aktivitet og dreg besøkjande til regionen, som t.d. Landskyttarstemnet og folkemusikkfestivalar. Vi ønskjer også å støtte arrangement som har søkelyset på dei kvalitetane regionen har. Eit godt døme på slike arrangement er «Kokken, bonden og reiselivet».

Banken set kvart år av gåvemidlar av overskotet. Desse midlane blir delt ut til eit breitt spekter av lag og organisasjonar som ikkje naturleg kjem inn under sponsorverksemda. Desse midlane blir heller ikkje delt ut med tanke på motyting eller noka form for kommersiell samarbeidsavtale.

Gjennom samarbeid med Ungt entreprenørskap gjennomfører banken kvart år kursopplegget Økonomi og karriereval på alle ungdomsskulane i Skjåk, Lom, Vågå, Lesja og Dovre. Dette blir gjennomført i 9. eller 10. klasse, og banken håpar dette er med på å gje ungdommen betre forståing for eigen økonomi og betre grunnlag for å møte både studenttilværet og voksenalivet.

Banken meiner at sponsorverksemd, gåvetildeling og stipendordning fungerer godt, og det er ikkje planlagt meir arbeid utover støtte til interessentane til banken.

I rekneskapen for 2018 vart det sett av 1,250 mill. kroner til utdeling av gåver. I løpet av 2019 vart det utbetalt totalt 5,028 mill. kroner i gåver, stipend og sponsormidlar. Det vart gjennomført om lag 30 timar med undervisning på ungdomsskulane for om lag 135 elevar.

Det ytre miljøet

Verksemda påverkar i liten grad det ytre miljøet utover transport av tilsette, bruk av straum, avfall, og bruk av papir. Kor mykje dette utgjer i utslipp omrekna til tonn CO₂-ekvivalentar (tCO₂e), er det gjort greie for seinare i årsmeldinga. Banken legg vekt på å gjera miljøriktige tiltak, og oppmodar tilsette til stor bruk av skypemøte (telefon- og videomøte) i staden for å møtast fysisk. Banken kjøper all straum til kontora frå to selskap, Eidefoss AS og Skjåk Energi AS. Både desse produserer straum med fornybar vasskraft. Avfall blir sortert, og det som kan resirkulerast, blir i stor grad det. Den samla bruken av papir er redusert.

I 2019 tok vi i bruk merkenamnet Fjellbanken i tillegg til SpareBank 1 Lom og Skjåk. Vi ønskjer å ta eit tydeleg samfunnsansvar, og at kundane skal velja oss fordi vi er Fjellbanken. Da må vi ha eit aktivt forhold til miljø og berekraft i alt vi gjer, vi må ta miljøansvar når det gjeld eiga drift, og dei tilsette må opptre miljøbevisst. Berekraftig verdiskaping er viktig for langsiktig utvikling, og er derfor også viktig for utvikling av banken. Ny strategi som blir vedteken i 2020, vil da også ha eit eige kapittel om «Identitet og berekraft». Dette skal gje den overordna styringa på dette området for banken.

Nytt kontor i Pilestredet i Oslo saman med Advokatfirmaet Legalis.

Slik banken vurderer det, er CO₂-utslepp den største negative påverknaden banken har på det ytre miljøet. Derfor har banken sidan 2009 med hjelp frå CEMAsys.com AS (tidlegare CO₂focus AS) funne kor mykje CO₂-uslepp banken har gjennom drifta. Utsleppa er redusert frå 67,3 tCO₂e i 2009 til 45,6 tCO₂e i 2019.

Banken tilbyr stadig fleire elektroniske tenester til kundane. Dei siste åra har vi m.a. teke i bruk e-signering av lånesaker, noko som har redusert papirforbruket mykje. Totalt vart i desember 2019 89 % av lånesakene, både på person-marknad og bedriftsmarknad, e-signert. For heile 2019 vart 88% av lånesøknadene frå person-kundar sendt digitalt.

Banken har hovudkontor i Lom og avdelingskontor i Skjåk, Vågå og på Dombås. I tillegg etablerte vi i 2019 eit servicekontor i Oslo. Dette, og at mykje møteverksemd blir lagt til Oslo ved at vi er ein del av SpareBank 1 Gruppen, gjer at det blir nokså mykje reising. Vi oppmodar til sam-køring, og aller helst bruk av offentleg kommunikasjon, så langt det er mogleg. Banken har tre bilar som dei tilsette disponerer. Alle tre har dieselmotor. Når bilane etter kvart må skiftast ut, vil og må banken vurdere andre type motorar. På felles parkeringsplass er det etablert to hurtigladarar til bruk både for tilsette og framtidige el-bilar til banken.

I den nye strategiplanen som blir vedteken i 2020, vil det stå under «identitet og berekraft» at «Liv og lære må hengje saman og styre vala våre i alle samanhengar». Dette skal vera med

På Landskappleiken i Vågå saman med Eidefoss.

å føre til auka medvit om dette temaet, og kvar einskild medarbeidar må tenkje gjennom kva hen kan gjera for å minske påverknaden på det ytre miljøet.

Banken hadde fram til 2018 gjennom drifta ein nokså stor nedgang i utslepp av CO₂. Dessverre viste klimarekneskapen ein oppgang i 2019, og utsleppa er nå attende på 2016-nivå. Dette er banken ikkje tilfreds med, og vi må arbeide vidare for at den gode utviklinga i utsleppa fram t.o.m. 2018, som da var på 35,8 tCO₂e, held fram. Banken meiner at godt berekraftarbeid berre blir viktigare framover. Dette skal prege verksemda til banken ved at det kontinuerleg blir arbeidd for å redusere påverknaden på ytre miljøet. Døme på kva vi vil gjera i 2020 er:

- Ta kortreiste val ved å kjøpe varer og tenester lokalt der dette er mogleg
- Bruke lokale samarbeidspartar der dette er mogleg
- Tilby grøne produkt, t.d. leasing av elektrisk varebil

Banken har i fleire år offentleggjort klimarekneskap som er utarbeidd av CEMAsys.com AS. På den måten kan arbeidet med berekraft som banken gjennomfører, etterprøvast. Dette vil vonleg også vera med å bevisstgjera tilsette, tillitsvalde og andre med tilknytning til banken.

Kategori	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp (tCO2e)	Utslipp (fordeling)
Transport				28,5	6,7	14,3 %
Diesel (B5)	Firmabil	-	liter	-	-	-
Diesel (NO)	Firmabil	2.784,0	liter	28,5	6,7	14,3 %
Scope 1 total				28,5	6,7	14,3 %
Elektrisitet*				749,5	29,2	62,8 %
Elektrisitet Nordisk miks		794.541,0	kwh	749,5	29,2	62,8 %
Fjernvarme generelt				-	-	-
Heat Bio 90		-	kWh	-	-	-
Scope 2 total				749,5	29,2	62,8%
Flyreiser				-	0,8	1,8 %
Fly kontinentalt/Norden		-	Ant. reiser	-	-	-
Fly kontinentalt/Norden	Europa	3,0	Ant. reiser	-	0,3	0,6 %
Fly kontinentalt/Norden	Skandinavia	6,0	Ant. reiser	-	0,6	1,2 %
Fly interkontinentalt		-	Ant. reiser	-	-	-
Fly nordisk		-	Ant. reiser	-	-	-
Forretningsreiser				-	5,8	12,5 %
Km-godtgj. bil (NO)		41.648,0	km	-	5,8	12,5 %
Avfall				-	3,3	7,0 %
Restavfall, forbrenning		32,2	m³	-	3,2	6,9 %
Restavfall, forbrenning		-	kg	-	-	-
Papiravfall, gjenvinning		5,9	m³	-	-	-
Papiravfall, gjenvinning		-	kg	-	-	-
Spesialavfall		0,4	m³	-	-	-
Spesialavfall		880,0	kg	-	-	-
Papirforbruk				-	-	-
Paper, office				-	0,7	1,5 %
Scope 3 total				-	10,7	22,9 %
Total				778,0	46,5	100,0 %
Electricity marked-based					152,9	
Scope 2 marked-based					152,9	
Total marked-based					170,2	

Energi- og klimarekneskap 2019

Formålet med energi- og klimarekneskapen er å vise oversikt over klimagassutsleppet (GHG-utslepp) i organisasjonen som ein del av ein overordna klimastrategi. Ein klimarekneskap er eit viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere energiforbruk og tilhøyrande GHG-utslepp. Denne årlege rapporten gjer organisasjonen i stand til å måle nøkkeltal og på den måten evaluere seg sjølv over tid.

Rapporten omfattar alle registrerte utslepp knytt til aktivitet i SpareBank 1 Lom og Skjåk.

Informasjonen i ein klimarekneskap stammar både frå eksterne og interne kjelder, og blir rekna om til tonn CO₂-ekvivalentar (tCO₂e). Analysen er basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard», som er utvikla av «The Greenhouse Gas Protocol Initiative» – GHG protokollen. Dette er den mest brukte metoden verda over

Kategori	Forklaring	2017	2018	2019	% endring frå siste år
Transport					-
Diesel (B5)	Firmabil	3,2	-	-	-
Diesel (NO)	Firmabil		5,4	6,7	23,1 %
Scope 1 utslipp		3,2	5,4	6,7	23,1 %
Elektrisitet*					-
Elektrisitet Nordisk miks		25,3	22,2	29,2	31,4 %
Fjernvarme generelt		-	-	-	-
Heat Bio 90		-			
Scope 2 Utslipp		25,3	22,2	29,2	31,4 %
Flyreiser					
Fly kontinentalt/Norden		0,2	0,4	-	-100,0 %
Fly kontinentalt/Norden	Skandinavia			0,6	100,0 %
Fly kontinentalt/Norden	Europa			0,3	100,0 %
Fly interkontinentalt		-	-	-	-
Fly nordisk		0,1	0,6	-	-100,0 %
Forretningsreiser					-
Km-godtgj. bil (NO)		6,4	5,7	5,8	1,8 %
Avfall					-
Papiravfall, gjenvinning		-	0,2	-	-91,8 %
Spesialavfall				-	-
Restavfall, forbrenning		1,9	3,3	3,2	-2,4 %
Papirforbruk					-
Paper. office		1,1	1,1	0,7	-33,3 %
Scope 3 Utslipp		9,7	11,3	10,7	-5,8 %
Total		38,2	39,0	46,5	19,4 %
Prosenvis endring			1,9 %	19,4 %	

for å måle utslepp av klimagassar. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

Sparebank 1 Lom og Skjåk hadde i 2019 eit totalt klimagassutslepp på 46,5 tonn CO₂-ekvivalentar (tCO₂e). Dette er ein auke på 10,7 tCO₂e, tilsvarande 29,9%, samanlikna med 2018. Klimagassutsleppa i 2019 hadde følgjande fordeling:

- Scope 1: 14,3 % (6,7 tCO₂e)
- Scope 2: 62,8 % (29,2 tCO₂e)
- Scope 3: 22,9 % (10,7 tCO₂e)

Det var auke i utslepp frå både scope 1, 2 og 3 frå 2018 til 2019.

KPI

Energiforbruket per areal auka med 51,6 %, og utslepp tCO₂e auka med 15 % utslepp per årsverk. Utslepp per mill. NOK omsetning var uendra frå 2018 til 2019.

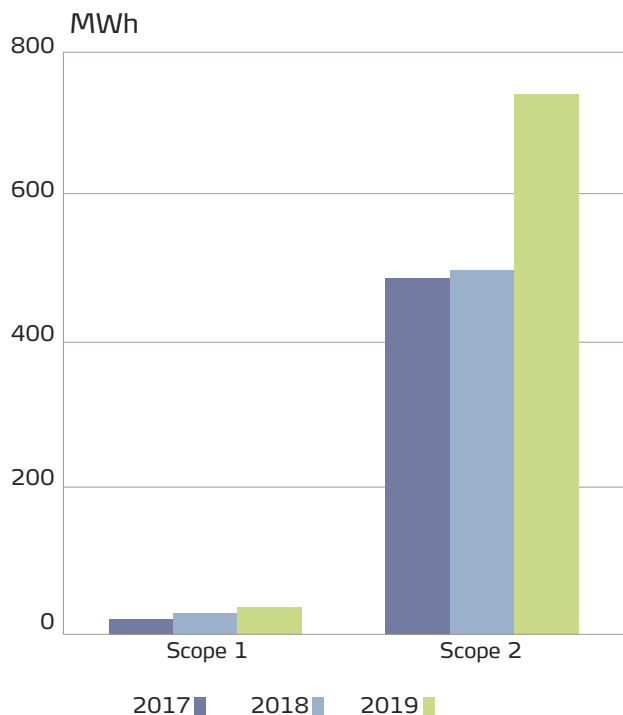
Scope 1

Transport: Faktisk forbruk av fossilt brensel til køyring (eigd, leigd, leasa). Bruk av diesel (NO) stod i 2019 for eit utslepp tilsvarande 6,7 tCO₂e. Det er ein auke på 23,1 % frå året før.

Scope 2

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i eigde og leigde bygg/lokale. Tabellen viser klimagassutslepp frå elektrisitet utrekna med den loka-sjonsbaserte utsleppsfaktoren Nordisk mix.

Årleg energiforbruk (MWh) Scope 1 & 2

Utsleppa frå elektrisitet har auka med 31,4 % i forhold til 2018.

Merk at utsleppsfaktoren Nordisk miks har redusert med 13 % sidan 2018, noko som reflekterer at det er produsert straum frå kjelder med lågare klimagassutslepp (som vasskraft samanlikna med gasskraft) i 2018 og 2019 samanlikna med tidlegare år.

Elektrisitet med ein marknadsbasert faktor er presentert under tabellane i denne rapporten. Ettersom SpareBank 1 Lom og Skjåk ikkje har kjøpt opphavsgaranti for elektrisitetsforbruket i 2019, er det marknadsbaserte utsleppet 152,9 tCO₂e i 2019. Praksisen med å presentere utsleppa frå elektrisitetsforbruk med to ulike utsleppsfaktorar, er forklart under Scope 2 i Metode og kjelder.

Scope 3

Flyreiser: Målt i talar på reiser per region. Utslepp frå flyreiser tilsvarar 08 tCO₂e, og utgjer 1,8 % av totale utslepp i 2019. Det var ein minimal nedgang på 0,2 tCO₂e frå utslepp frå flyreiser i 2019 samanlikna med 2018.

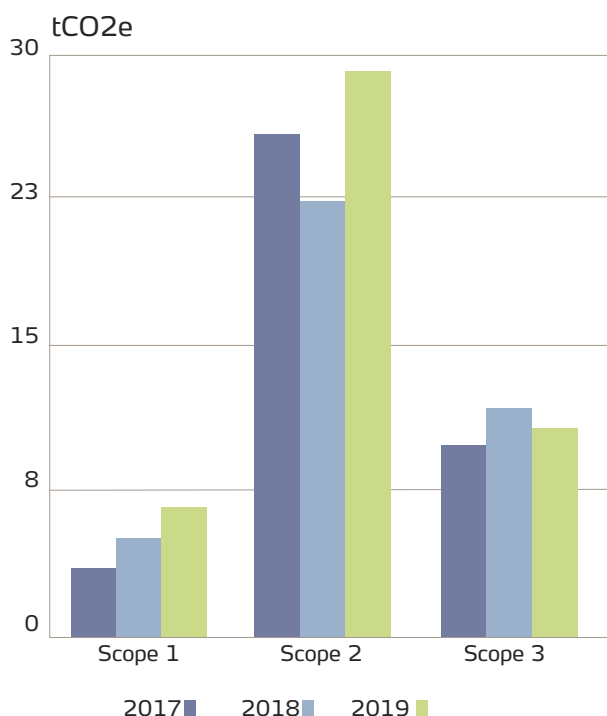
Kilometergodtgjering: I 2019 er det gjeve godtgjering for 41 648 km. Dette gjev eit utslepp på 5,8 tCO₂e, og er ein auke på 1,8 % samanlikna med 2018.

Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjonar og behandlingsmetode. (resirkulert, energiattvunne, deponert).

Avfall stod for 3,3 tCO₂e i 2019, og utgjorde 7,0 % av totale klimagassutslepp frå verksemda til banken. Utsleppa auka med 2,9 tCO₂e i 2019 samanlikna med i fjor. Skilnaden i avfall er påverka av endring i eininga vi rapporterer i, ettersom det vart rapportert inn liter avfall under eininga kg i 2018. I 2019 vart avfall rapportert i m³. Skilnaden frå 2018 til 2019 kjem også av at vi nå rapporterer vårt eige avfall i Lom i staden for at huseigar gjer det.

Papirforbruk: Rapportert mengde innkjøpt papir til kontor. Utslepp frå innkjøpt papir utgjer 0,7 tCO₂e, noko som er 1,5 % av totalutsleppa i 2019. Det var ein reduksjon på 315 kg (33,3 %) i innkjøpt papir frå 2018 til 2019.

Årlege klimagassutslepp per Scope

SpareBank 1 Lom og Skjåk nyttar CEMAsys.com AS til å rekne ut utsleppa. Utsleppa har auka frå 35,8 tCO₂e i 2018 til 46,5 tCO₂e i 2019.

Utsleppa er da attende

til 2016-nivå, og sjølv om utsleppa er langt under gjennomsnittet for åra 2007–2015, er ikkje banken nøgd med at utsleppa aukar att.

Det er først og fremst når det gjeld elektrisitet og transport auken i tCO₂e kjem, og det er derfor her banken må sjå på korleis vi igjen kan få ned utsleppa.

For å kompensere for utsleppa i 2019, har banken bestemt at det skal kjøpast klimakvote som tilsvarar utsleppa på 46,5 tCO₂e. Kjøp av klimakvote utgjer kr 3 713.

SpareBank 1 Gruppen og Banksamarbeidet

Bankane i SpareBank 1-alliansen består av 14 sjølvstendige sparebankar (juridiske einingar). Totalt arbeider rundt 7 500 tilsette i SpareBank 1.

Om Sparebank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet til 8 dotterselskap, som alle utviklar og leverer produkt til alliansebankane, som igjen tilbyr desse til kundane i lokalmarkedene sine. Selskapet utviklar og leverer også produkt til LOs forbund og forbundsmedlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør. SpareBank 1 Gruppen AS er 100 prosent eigd av SpareBank 1-bankar og Landsorganisasjonen LO med følgjande eigarbrøk:

SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %), og Landsorganisasjonen og fagforbund tilknytt LO (9,6 %).

SpareBank 1 Gruppen AS eig 100 % av aksjane i følgjande dotterselskap per 31. desember 2019:

- SpareBank 1 Forsikring AS (pensjon)
- ODIN Forvaltning AS
- Conecto AS

- SpareBank 1 Factoring AS
- Modhi Finance AS
- SpareBank 1 Portefølje AS
- SpareBank 1 Spleis AS

I tillegg eig SpareBank 1 Gruppen

- LOfavør AS med 51%
- Fremtind Forsikring AS med 65 %
- Banksamarbeidet DA med 10 %

SpareBank 1 Utvikling DA

SpareBank 1 Utvikling består av ei rekkje utviklings- og fagmiljø, som leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstener til dei 14 eigarbankane. Selskapet bidreg til at felles utvikling og aktiviteter gjev bankane stordrifts- og kompetansefordelar, og eig og forvaltar dei immaterielle rettane til alliansen under det felles merkevarenamnet «SpareBank 1».

Fremtind Forsikring AS

Fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring og DNB Forsikring AS vart gjennomført med rekneskapsmessig verknad frå 1. januar 2019, med SpareBank 1 Skadeforsikring som overtakande selskap. SpareBank 1 Gruppen AS har en eigardel på 65 % og DNB ASA 35 % i Fremtind Forsikring AS. Vi viser til kvartalsrapportar for 2019 for dei rekneskapsmessige og likviditetsmessige konsekvensane av denne transaksjonen.

Fremtind Forsikring AS fekk løyve 2.9.2019 av Finanstilsynet til å drive livsforsikringsverksmed gjennom det heileigde dotterselskapet Fremtind Livsforsikring AS. Personrisikoforsikringane frå SpareBank 1 Forsikring og DNB Livsforsikring, i tillegg til dei bedriftsbetalte personrisikoforsikringane frå SpareBank 1 Forsikring, er overført til Fremtind Livsforsikring AS 1. januar 2020.

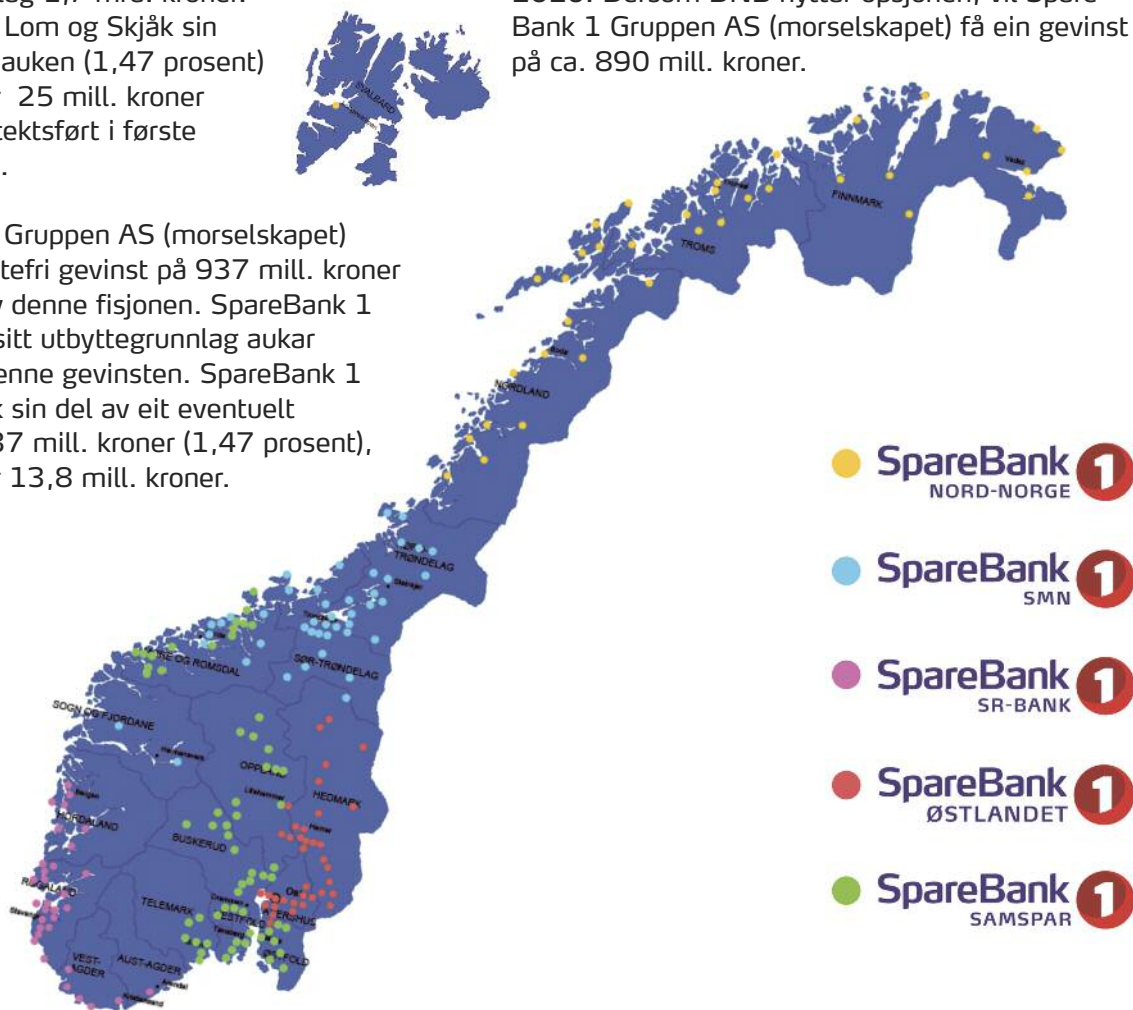
Fisjonen av SpareBank 1 Forsikring og DNB Livsforsikring med overføring til Fremtind Livsforsikring AS, der oppgjeret er utferda av Fremtind Forsikring, er gjennomført med rekneskapsmessig verknad per 1. januar 2020.

Det er lagt til grunn ein samla verdi av personrisikoområdet på ca. 6,25 mrd. kroner. Fisjonen vil medføre ein auke i eigenkapitalen for Spare-

Bank 1 Gruppen på konsernnivå. Majoriteten (SpareBank 1-bankane og LO) sin del av denne auken er om lag 1,7 mrd. kroner. SpareBank 1 Lom og Skjåk sin del av denne auken (1,47 prosent) utgjør om lag 25 mill. kroner og vil bli inntektsført i første kvartal 2020.

DNB har opsjon på å kjøpe seg opp fra 35 % til 40 % i Fremtind Forsikring AS innen 31. mars 2020. Dersom DNB nyttar opsjonen, vil SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) få ein gevinst på ca. 890 mill. kroner.

SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil få ein skattefri gevinst på 937 mill. kroner som følge av denne fisjonen. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag aukar tilsvarande denne gevinsten. SpareBank 1 Lom og Skjåk sin del av eit eventuelt utbytte på 937 mill. kroner (1,47 prosent), utgjør om lag 13,8 mill. kroner.

SpareBank 1-bankane

SpareBank 1
SR-BANK

SpareBank 1
SMN

SpareBank 1
NORD-NORGE

SpareBank 1
ØSTLANDET

SpareBank 1
MODUM

SpareBank 1
HALLINGDAL VALDRES

SpareBank 1
NORDVEST

SpareBank 1
RINGERIKE HADELAND

SpareBank 1
GUDBRANDSDAL

SpareBank 1
BV

SpareBank 1
SØRE SUNNMØRE

SpareBank 1
TELEMARK

SpareBank 1
LOM OG SKJÅK

SpareBank 1
ØSTFOLD-AKERSHUS

SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag aukar tilsvarande denne gevinsten.

Bruk av opsjonen vil også medføre ein auka eigenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsern-nivå. Majoriteten (SpareBank 1- bankane og LO) sin del av den auken vil vera ca. 590 mill. kroner.

SpareBank 1 Lom og Skjåk sin del av denne auken (1,47 prosent) utgjer om lag 8,7 mill. kroner og vil eventuelt bli inntektsført i løpet av 2020.

Eit eventuelt ekstraordinært eller ordinært utbytte frå SpareBank 1 Gruppen AS vil vera bestemt av kapitalsituasjonen og avgjerder i styreorgana i selskapet, og av regelverket for ekstraordinært utbytte frå finansføretak på det aktuelle tidspunktet.

SpareBank 1 Gruppen AS
9,6%

SpareBank 1 Forsikring AS (Pensjon)

ODIN Forvaltning AS

LOfavør AS

Conecto AS

Modhi Finance AS

SpareBank 1 Factoring AS

Spleis AS

Fremtind Forsikring AS

SpareBank 1
SR-BANK
18/19,5%

SpareBank 1
SMN
18 /19,5%

SpareBank 1
NORD-NORGE
18/19,5 %

SpareBank 1
ØSTLANDET
18/12,4 %

SpareBank 1
SAMSPAR
18/19,5 %

Alliansesamarbeidet

SpareBank 1 Utvikling DA

EiendomsMegler 1 Norge AS

SpareBank 1 Kundesenter AS

SpareBank 1 Verdipapirservice AS

SpareBank 1 Gruppen AS 9,6%

SpareBank 1 Forsikring AS (Pensjon)

ODIN Forvaltning AS

LOfavør AS

Conecto AS

SpareBank 1 Factoring AS

Modhi Finance AS

Spleis AS

Fremtind Forsikring AS

Direkte eigd av bankane*

SpareBank 1 Kredittkort AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Markets AS

SpareBank 1 AS

BN Bank ASA Betaling

*med ulik eigarbrøk

-27-

EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS

Banken er deleigar i EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS med 20,7 %. Selskapet er medlem av EiendomsMegler 1, og vi meiner eigarskapet kan gje synergieffektar. Dette ønskjer vi å utnytte enda betre i framtida, og opplegget vil òg inngå i banken sin strategi. Årsresultatet i 2019 vart kr 2 398 522,- etter finans og skatt. Omsetninga var stabil i 2019, kr 29 205 937, –.

Lom og Skjåk Sparebanks Næringslivsfond

Næringslivsfondet i banken har ein grunnkapital på kr 4 000 000, –. Formålet til fondet er å styrke næringslivet blant SpareBank 1 Lom og Skjåks kundar i primærmarknadsområdet Skjåk, Lom, Vågå, Lesja og Dovre.

Utdeling frå fondet blir gjeve i form av tilskot og næringsstipend etter mottekne søknader. Tilskot frå fondet skal nyttast til finansiering av undersøkingar og forsøk med sikte på å koma i gang med ny verksemd, og styrke eksisterande verksemd med finansiering av produktutvikling, konsulenttenester, opplæringstiltak og marknadsføring.

Næringsstipend vart delt ut første gongen i 2019. Næringsstipendet skal vera eit bidrag til nyskaping, utvikling og vekst i næringslivet, med mål om fleire varige arbeidsplassar i SpareBank 1 Lom og Skjåk sitt primærrområde. Stipendet kan delast ut til nyetablerarar og næringsdrivande, eller til samanslutningar der hovudvekta av næringsdrivande er innanfor primærmarknadsområdet.

Framtida

SpareBank 1 Lom og Skjåk legg vekt på sunn vekst, på høgde med, eller over den generelle bankmarknaden. Vi skal levere gode nøkkeltal, og gjennom dette styrke eksistensgrunnlaget til banken. Sjølvstende står sterkt, og er teke inn i strategidokumenta til banken. Gjennom ny strategiplan for perioden 2020–2023 har vi lagt eit godt grunnlag for det viktige arbeidet med å vidareutvikle banken i tida framover.

God resultatutvikling er òg viktig for å møte dei strengare regulatoriske krava til bankane. Styresmaktene sine krav om styrking av soliditeten, større likviditetsbuffer og auka kapitaldekning inneber at banken må søkje å bli enda meir kostnadseffektiv og ha ein framleis sunn utlansvekst. Det er viktig at veksten i utlån ikkje påfører banken tap, og at vi har god kvalitet i kundeporteføljen.

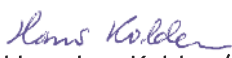
Vi vil vera den leiande banken i dei fem norddalskommunane Skjåk, Lom, Vågå, Lesja og Dovre. I tillegg ønskjer vi fortsatt vekst i Oslo-området.

Vi er ein bank med stort samfunnsengasjement og dyktige medarbeidarar. Sjølv om styresmaktene gjennom lover og føresegner stiller nesten like strenge krav til ein lokalbank som til nasjonale bankar, skal vi med offensiv tilnærming og endringsvilje kontinuerleg utvikle oss til beste for kundar, tilsette og samfunnet kring oss. Banken skal også i 2020 vera lønnsam og bidra til verdiskaping for tilsette, kundar og lokal-samfunn. Visjonen vår er «din lokalbank – der du er», og denne visjonen skal vi etterleva.

Takk til forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette

Styret takkar forretningskontaktar, tillitsvalde og dei tilsette for godt samarbeid i 2019. Banken har stor oppslutning av både gamle og nye kundar. Solid innsats i alle ledd i organisasjonen er eit godt utgangspunkt for inneverande år.

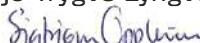
Lom, 13. februar 2020

Hans Ivar Kolden (styreleiar)

Magny Hilde

Anne-Lise Marstein

Jo Trygve Lyngved

Sigbjørn Oppheim

Wenche Ritha Vilhelmsen

Unni Strand (adm. banksjef)

(tall i 1000 kr)

RESULTATREGNSKAP		Noter	2019	2018
Renteinntekter og lignende inntekter			193.800	164.817
Rentekostnader og lignende kostnader			66.125	58.258
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		4	127.676	106.560
Provisjonsinntekter		5	39.480	37.703
Provisjonskostnader		5	3.229	2.624
Annen driftsinntekt		6	311	404
Netto provisjons- og andre inntekter			36.562	35.483
Utbytte		7	55.544	26.511
Netto verdiendring og gevinst/tap (-) på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler		8	39.728	4.331
Netto avkastning på finansielle investeringer			95.271	30.843
Sum inntekter			259.509	172.885
Lønn og andre personalkostnader		9,17	48.028	41.470
Administrasjonskostnader		10	29.394	27.446
Ordinære avskrivninger		10,12	3.086	3.218
Annen driftskostnad		10	15.936	13.153
Sum driftskostnader			96.444	85.287
Driftsresultat før tap			163.065	87.597
Tap på utlån og garantier		14	4.170	-4.570
Tap (-)/ gevinst på verdipapirer som er anleggsmidler		16	0	0
Resultat av ordinær drift før skatt			158.895	92.168
Skattekostnad		11	18.735	17.338
Resultat av ordinær drift etter skatt			140.159	74.830
Overføringer og disponeringer				
Overført til sparebankens fond			138.834	73.580
Overført til gavefond og/eller gaver			1.325	1.250
Sum disponeringer		22	140.159	74.830

(Tall i 1000 kr)	Noter	2019	2018
BALANSE			
EIENDELER			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		46.424	42.963
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13	314.548	332.358
Brutto utlån til og fordringer på kunder	14,18	5.584.930	5.119.952
-Nedskrivninger på individuelle utlån	14	-14.412	-9.195
-Nedskrivninger på grupper av utlån	14	-18.471	-18.282
Sum netto utlån og fordringer på kunder		5.552.046	5.092.476
Obligasjoner og sertifikater	15,18	135.149	136.000
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	16	147.336	194.621
Aksjer i felleskontrollert virksomhet	16	69.622	72.296
Aksjer i datterselskap/tilknyttet selskap	16	2.863	2.863
Utsatt skattefordel	11	846	955
Varige driftsmidler	12	28.347	28.271
Andre eiendeler		1.233	3.943
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		3.617	1.858
SUM EIENDELER		6.302.030	5.908.603
GJELD OG EGENKAPITAL			
GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner	20	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	19	4.527.158	4.356.245
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	20	763.610	631.152
Betalbar skatt	11	18.523	17.396
Annen kortsiktig gjeld		11.651	11.227
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		9.127	8.415
Pensjonsforpliktelser	17	1.390	2.230
Spesifiserte tapsavsetninger garantier	14	200	200
Annen ansvarlig lånekapital	21	0	50.070
SUM GJELD		5.331.659	5.076.935
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital:			
Sparebankens fond		970.371	831.668
SUM EGENKAPITAL	22,23	970.371	831.668
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		6.302.030	5.908.603
Poster utenom balansen:			
Garantier	26	137.422	185.966
Pantsettinger	27		
Derivat	24		

Styret for SpareBank 1 Lom og Skjåk
 Lom, 31. desember 2019
 torsdag 13. februar 2020

 Hans Ivar Kolden
 Styreleder

 Jo Trygve Lyngved

 Magny Hilde

 Sigbjørn Oppheim

 Unni Strand
 Adm.banksjef

 Anne-Lise Marstein

 Wenche Ritha Vilhelmsen

Kontantstrømoppstilling		2019	2018
Resultat av ordinær drift før skatt		158.895	92.168
Ordinære avskrivninger		3.086	3.218
Tap ved avgang anleggsmidler		0	4
Tap på utlån		4.170	-1.822
Tap på garantier		0	-2.768
Betalbare skatter		-17.456	-14.590
Avsatt til gaver		-1.325	-1.250
Tilført fra årets drift		147.370	74.960
Endring diverse gjeld		120	-9.145
Endring diverse fordringer		951	-1.994
Likviditetsendring i resultatregnskapet		148.441	63.820
Endring brutto utlån		-463.741	-480.430
Endring kortsiktige verdipapir		74.872	-57.576
Endring innskudd fra kunder		170.913	347.913
Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	-69.515	-126.272
Investering i varige driftsmidler		-3.161	-434
Endring langsiktige verdipapirer		-24.063	-8.636
Likviditetsendring vedr investeringer	B	-27.224	-9.070
Endring ansvarlig lån		-50.070	
Endring obligasjonsgjeld		132.458	-85.753
Likviditetsendring fra finansiering	C	82.389	-85.753
A+B+C Sum endring likvider		-14.350	-221.095
Likvidbeholdning 1.1.		375.321	596.416
Likvidbeholdning 31.12.		360.971	375.321
som består av:			
Kasse, Norges Bank		46.424	42.963
Likviditetsinnskudd andre finansinstitusjoner		314.548	332.358
SUM		360.971	375.321

Note 1 Generell informasjon

SpareBank 1 Lom og Skjåk har forretningsadresse Sognefjellsvegen 4, 2686 Lom. Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregisteret er 937 888 015. Banken opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

Banken har ett datterselskap; Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS. Det er ikke utarbeidet konsernregnskap inkludert datterselskapet ettersom de økonomiske størrelsene i Verdigjenvinning Lom og Skjåk ikke er av en slik størrelse at de vil påvirke bankens resultater eller balanse i vesentlig grad. Bankens virksomhet er vurdert som en samlet virksomhet, dvs. ett segment.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner som også er bankens funksjonelle valuta.

Alle beløp er angitt i tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet etter regnskapslovens regler samt årsregnskapsforskriften for bank og gjeldende norske regnskapsstandarder og forskrifter.

Inntektsføring og kostnadsføring

Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader, i tråd med de generelle regnskapsprinsipper i regnskapsloven. Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i bankens balanse. Opptjente ikke betalte inntekter inntektsføres og føres opp som et tilgodehavende i balansen. Utbytte fra aksjer og egenkapitalbevis inntektsføres det året det mottas. Gebyrer som er direkte betaling for utførte tjenester, tas til inntekt når tjenesten utføres. Etableringsgebyr overstiger ikke kostnadene forbundet med etablering av lån og tas derfor til inntekt i etableringsåret.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Utlån og garantier

Utlån og garantier er bokført i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Utlån til kunder blir pr 31.12.2019 vurdert til virkelig verdi. Utlån skal i senere perioder etter etableringstidspunktet, vurderes til amortisert kost. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalte avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall gitt en inntruffet tapshendelse. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Fastrenteutlån til kunder regnskapsføres som øvrige utlån. Informasjon om beregnet markedsverdi på utlånene opplyses i egen note (se note 14a).

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og rapporteres som dette når forfalte avdrag og renter ikke er betalt 90 dager etter forfall. Det samme gjelder for rammekreditter som er overtrukket. Tapsutsatte engasjementer hvor det er åpnet konkurs- eller gjeldsforhandlinger, iverksatt rettslig inkasso, utpanting er foretatt, utlegg er tatt eller hvor andre forhold som svikt i likviditet eller soliditet eller brudd på øvrige klausuler i låneavtaler med banken, klassifiseres også som misligholdt. Utlån og andre engasjement som ikke er misligholdte, men hvor situasjonen til selskapet gjør det sannsynlig at banken påføres tap, klassifiseres som tapsutsatte.

Før hvert kvartalsskifte blir alle engasjement i de to høyeste risikoklassene gjennomgått med hensyn til eventuell nedskrivning. Andre vesentlige engasjement blir gjennomgått årlig uavhengig av risikoklasser.

Nedskrivning for tap på utlån foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån til en kunde eller en gruppe av utlån til kunder, har verdifall.

Individuelle nedskrivninger foretas dersom det foreligger objektive bevis på redusert kredittkvalitet hos kunden. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data institusjonen har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor
- Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling

Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente. Verdi av pantesikkerhet fastsettes til antatt realisasjonsverdi på forventet fremtidig realisasjonstidspunkt. Den effektive renten som benyttes, er lånets effektive rente før objektive indikasjoner på verdifall ble identifisert.

Nedskrivninger reverseres helt eller delvis når verdifallet anses å være helt eller delvis bortfalt. Når banken konstaterer tap på engasjement, som det tidligere er gjennomført individuelle nedskrivninger på, blir hele tapet rapportert som konstatert i perioden, mens den individuelle nedskrivningen blir tilbakeført. Innkomne beløp på tidligere avskrevne engasjement, rapporteres som reduksjon i tap på utlån og garantier.

Utlån som ikke har vært gjenstand for individuelle vurderinger for verdifall, vurderes samlet i grupper. Utlån som er vurdert individuelt, men hvor nedskrivning ikke er foretatt, blir også vurdert i grupper.

Vurderingen baseres på objektive indikasjoner for verdifall som har inntruffet på balansedagen og som kan knyttes til gruppen. Gruppen er definert som utlån med like risiko- og verdiegenskaper basert på inndeling av kundene etter hovedsektorer og hovednæringer samt risikoklasse.

Beregning av nedskrivningsbehov foretas per kundegruppe med utgangspunkt i estimerer for konjunktursituasjonen samt tapserfaring for de respektive kundegruppene. Gruppenedskrivninger reduserer engasjementenes regnskapsførte verdi i balansen.

Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar reduksjon i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen, herunder:

- Negative endringer i betalingsstatus til debitorer i utlånsgruppen, eller
- Nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen.

Individuelle og gruppevisse nedskrivninger resultatføres som tap på utlån og garantier.

Overføring av låneporteføljer til SpareBank1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er etablert som kredittforetak etter konsesjon fra Finanstilsynet og er lokalisert i Stavanger. Hovedformålet med foretaket er å sikre eierne stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser. Lov med forskrifter som gir foretaket anledning til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett, ble ferdigstilt juni 2007. SpareBank 1 Lom og Skjåk har ved utgangen av 2019 overført 1.593,3 mill. kr i boliglån til foretaket og beløpet er ikke med i note 14 c) "Risikoklassifisering".

Låneporteføljen føres ut av balansen på det tidspunkt reell risiko vedrørende utlånene er overført og kontroll over rettighetene til utlånene er bortfalt.

Aksjer i felleskontrollert virksomhet

Investering i felleskontrollerte virksomheter er regnskapsført til historisk kostpris. Nedskrivning til virkelig verdi skjer dersom verdifallet anses for å være varig og virkelig verdi er lavere enn historisk kostpris. Eventuelle nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Utbytte fra felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres det året det mottas.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis

Ikke børsnoterte aksjer og andeler i deltagerlignede selskaper er klassifisert som anleggsmidler og vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi per post. Eventuelle nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis som er notert på børs, er klassifisert som omløpsmidler. Hvert enkelt verdipapir blir vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskost og børskurs pr 31.12.

Obligasjoner, sertifikater og ansvarlige lån

Obligasjoner og sertifikater er klassifisert som omløpsmidler. Hvert enkelt papir blir vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi pr 31.12.

Egenutstedte obligasjoner

Tilbakekjøp av egne obligasjoner for nedregulering av gjeld nettoføres mot obligasjonsgjelden. Tap eller gevinst som har oppstått ved kjøp eller salg av egne obligasjoner i annenhåndsmarkedet behandles som over- eller underkurs ved utstedelse.

Pr. 31.12.2019 var bankens beholdning av egne obligasjoner kr 48 mill.

Eiendom, anlegg og utstyr

Investeringer i eiendom, anlegg og utstyr balanseføres til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskosten inkluderer utgifter for å anskaffe eiendelen. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres. Øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Avskrivningene starter når eiendelene er klare for bruk. Avskrivningene er lineært fordelt over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler som overtas i forbindelse med inndrivelse av engasjementer og som er ment for rask realisasjon, regnskapsføres i balansen som omløpsmidler. Eiendelene vurderes til antatt realisasjonsverdi på overtakelsestidspunktet. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler, føres som tap/reduksjon i tap på utlån.

Banken hadde ved utgangen av regnskapsåret 2019 ingen overtatte eiendeler.

Skatter

Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden. I tillegg til overskuddsskatt betaler banken formuesskatt til staten med 0,15 %. Skatten inngår i betalbar skatt.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital omfatter utstedte sertifikater, obligasjoner, ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner. Verdipapirgjelden og den ansvarlige lånekapitalen er pr 31.12. vurdert til amortisert kost korrigert for over-/underkurs.

Pensjoner

Bankens tjenestepensjonsordning oppfyller lovens krav om tjenestepensjon.

Banken har ingen ordinær ytelsesbasert ordning da den tidligere ordningen ble avviklet 31.12.2016. Alle tidligere medlemmer omfattes nå av innskuddsbasert ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring. For den innskuddsbaserte ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpte premie.

Banken har imidlertid en forpliktelse knyttet til tidligere administrerende banksjef. Premiefastsettelse og beregning av pensjonsforpliktelsene i denne avtalen skjer etter aktuarielle prinsipper. Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke parametere. Det henvises til note 17 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

Bankens prinsipper for bokføring av pensjonsforpliktelser og -kostnader er i tråd med NRS 6 Pensjonskostnader. Estimatavviket føres i tråd med IAS 19 direkte mot egenkapitalen.

AFP ordningen i privat sektor

Fra 1.1.2011 er det innført nye regler for AFP i privat sektor. Ny AFP-ordning skal finansieres med premier fra alle arbeidsgiverne med en prosentandel av lønn. Dette i motsetning til gammel ordning hvor den enkelte bank betalte en egenandel på 60-100 % ved AFP-uttak for bankens ansatte.

Ny AFP-ordning er ansett å være en ytelsesbasert ordning. Administrator har pr i dag ikke beregnet forventet over- eller underdekning for ordningen som helhet, og av den grunn behandles ny AFP-ordning som en innskuddsordning. Årspremien er bokført som en kostnad i resultatregnskapet.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det foretas nedskrivninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig.

Det gis opplysninger om tapsutsatte forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Finansielle derivater

Banken har tatt opp sikringsforretninger i form av swap-avtaler som sikrer banken mot svingninger i rente på utlån med fast rente. Swap-avtalene er regnskapsført som sikringsinstrumenter som ikke balanseføres så lenge

sikringene anses som effektive. Netto oppgjør for de finansielle derivatene resultatføres på samme regnskapslinje som rente fra den balanseposten som instrumentet skal sikre (sikringsobjektet).

Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig nedskrivninger på utlån. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder, fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden, er opplyst dersom dette er vesentlig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden og viser hvordan banken får tilført midler og hvordan disse er disponert.

IFRS – endringer i regnskapsregler fra 1.1.2020

Finansdepartementet har fastsatt endringer i årsregnskapsforskriften for unoterte banker. Fra 1. januar skal IFRS gjelde direkte for unoterte banker, med unntak og forenklinger regulert gjennom årsregnskapsforskriften. 1. kvartal 2020 vil være første rapportering som SpareBank 1 Lom og Skjåk anvender endringene i årsregnskapsforskriften, IFRS med de unntak som følger av forskriften. Prosessen med å gjennomgå alle mulige effekter av endringer i forskriften er igangsatt og dette vil presenteres i tråd med årsregnskapsforskriften pr 31.03.2020.

Overgangsregler etter forskriften:

- Man kan unnlate å omarbeide sammenligningstall
- Det skal opplyses om følger av overgangsreglene i den enkelte IFRS standard
- Effekter av overgangen skal føres mot EK 1.1.2020
- Det skal forklares i noter hvordan overgangen fra tidligere anvendte prinsipper har påvirket bankens rapporterte finansielle stilling
- Egenkapital pr 31.12.2019 skal mot egenkapital 1.1.2020
- For 2020 kan en unnlate å anvende IFRS 16 Leieavtaler og i stedet anvende tidligere prinsipper

Foreløpig vesentlige forventede endringene som følge av implementeringen:

Presentasjonsmessige endringer:

- Endret oppstillingsplan for balansen og resultat samt at utvidet resultat innføres som nytt begrep i regnskapsoppstillingen. En oppstilling over inntekter og kostnader som reverseres over resultat, f.eks. endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg, og poster som ikke reverseres over resultat; f.eks. estimatavvik IAS 19 pensjon. Enkelte krav til spesifisering av egenkapitaloppstilling.
- Renteinntekter som regnskapføres etter effektiv rentes metode presenteres separat i resultatregnskapet. Renteinntekter fra de ulike balansepostene skal spesifiseres. Tilsvarende for rentekostnader
- Det kreves egne linjer for kredittap på utlån og rentebærende verdipapirer målt til de ulike målekategoriene. Tilsvarende gjelder kredittap på garantier og ubenyttede rammekreditter.

IFRS 9 vil ha størst effekt for banken. Den vesentligste endringen vil være endringer i regelverket for nedskrivning av tap på utlån. Etter dagens regler skal nedskrivning for tap finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Fra tidspunktet for første gangs balanseføring resultatføres en andel av instrumentets forventede tap over levetiden. Endringer i kredittrisikoen anses som et økonomisk tap og vil medføre resultatføring av forventet tap over hele levetiden. Hovedforskjellen i modellene er at alle lån får tapsavsetning fra dag 1, samt at IFRS 9 sin modell tar hensyn til makroparameter. I tillegg faller garantier etter IFRS inn under IFRS 9. Det innebærer at de må være en del av nedskrivningsmodellen. Tapsavsetningen på garantier vil måtte føres som en avsetning på gjeldssiden i banken.

Utlån til kunder med fast rente regnskapsføres til virkelig verdi etter IFRS. Derivater (renteswapper) som er inngått for å sikre deler av fastrenteutlånene skal også regnskapføres til virkelig verdi.

Note 3 Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

Risikostyring i SpareBank 1 Lom og Skjåk er en prosess for å identifisere, håndtere og følge opp risikoen slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med bankens valgte risikoprofil. Risikostyringen skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse for derved å medvirke til finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoen som driver inntjeningen
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi, dog slik at de til enhver tid strategiske kapitalmål oppfylles
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av mulig synergi- og diversifiseringseffekter

Styret skal påse at SpareBank 1 Lom og Skjåk har en ansvarlig kapital og ren kjernekapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede prinsippene for risikostyring, herunder mål, rammer, fullmakter og retningslinjer. Administrerende banksjef er ansvarlig for å etablere en forsvarlig risikostyring. Dette betyr at administrerende banksjef er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner og –systemer og at risikoeksponeringen overvåkes.

De ulike forretningsområdene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde og skal påse at risikostyring og –eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt.

Risk controller er ansvarlig for risikostyring og compliance samt å videreutvikle bankens rammeverk for helhetlig risikostyring og kontroll, herunder risikoanalyser, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper. I tillegg er risk controller ansvarlig for overordnet risikoovervåkning og periodisk risikorapportering til styret. Risikoen til SpareBank 1 Lom og Skjåk tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital. For beregning av kredittrisiko benyttes modell utviklet av SpareBank 1 Alliansen. Modellen tar utgangspunkt i statistiske beregninger og baserer seg på at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 % av mulige uventede tap. Beregning av risikojustert kapital for øvrige risikotyper, baserer seg i større grad på kvalitative metoder.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring, skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer SpareBank 1 Lom og Skjåk på, så som:

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Kredittrisiko

Den største finansielle risikoeksponeringen til SpareBank 1 Lom og Skjåk er kredittrisiko i utlånsporteføljen. Kredittrisiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken. Styret gjennomgår ved behov bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende banksjef innenfor visse rammer. Administrerende banksjef kan videredelegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

SpareBank 1 Lom og Skjåk bruker statistiske modeller utviklet i SpareBank 1 Alliansen som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Med bakgrunn i modellene kategoriseres kundene i følgende undergrupper; svært lav, lav, middels, høy og svært høy risiko, samt misligholdte engasjementer. Banken etterstreber å prise kredittrisiko. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår jevnlig bankens strategi for verdipapirer hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer samt maksimalrammer for eksponering pr. bransje og pr. utsteder.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter og aksje-/verdipapirkurser.

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av fundingaktiviteten. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer.

SpareBank 1 Lom og Skjåk sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen. For aksjerisiko er det etablert maksimalrammer mot aksjemarkedet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Lom og Skjåk ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader. Banken styrer sin likviditetsrisiko gjennom måltall for kundeinnskudd i forhold til brutto utlån til kunder, andel langsiktig kapitalmarkedsfinansiering og krav til egenkapital samt krav til lengden på den tidsperioden hvor banken skal være uavhengig av ny finansiering fra markedet. I praksis skjer likviditetsstyringen gjennom likviditetsprognoser, valg av løpetid på bankens innlån, inngåelse av avtaler om trekkrettigheter, overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS og deponering av verdipapirer mot låneadgang i Norges Bank.

Viser til note 25.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser. Bankens balanseposter i utenlandsk valuta utgjøres av kassebeholdningen. Dette er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Risiko for valutatap ansees å være uvesentlig.

Note 4 Netto renteinntekter

Renteinntekter	2019	2018
Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4.711	2.825
Renter av utlån til og fordringer på kunder	186.562	160.426
Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	2.528	1.566
Sum renteinntekter	193.800	164.817
Rentekostnader		
Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	46.337	40.540
Renter på ansvarlig lånekapital	1.684	1.553
Renter på utstedte verdipapirer	15.736	13.151
Renter annen gjeld	2	5
Avgifter til Bankenes sikringsfond	2.366	3.009
Sum rentekostnader	66.125	58.257
Sum netto renteinntekter	127.676	106.560

Note 5 Netto provisjonsinntekter

Provisjonsinntekter	2019	2018
Garantiprovisjon	3.240	3.117
Verdipapiromsetning og - forvaltning	3.919	4.224
Forsikringstjenester	7.332	7.135
Betalingsformidling	9.331	7.352
Boligkreditt	9.723	11.407
Andre provisjonsinntekter	4.157	4.467
Sum provisjonsinntekter	39.480	37.703
Provisjonskostnader		
Andre gebyrer og provisjonskostnader	3.229	2.624
Sum provisjonskostnader	3.229	2.624
Sum netto provisjonsinntekter	36.251	35.079

Note 6 Andre driftsinntekter

	2019	2018
Driftsinntekter faste eiendommer	3	33
Andre driftsinntekter	308	371
Sum andre driftsinntekter	311	404

Note 7 Utbytte

	2019	2018
Utbytte fra aksjer, andeler og grunnfondsbevis	4.851	4.481
Utbytte fra datterselskap		
Utbytte fra felleskontrollert virksomhet	50.693	22.031
Sum utbytte	55.544	26.511

Note 8 Netto verdiendring på verdipapirer

	2019	2018
Netto realiserte verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-75	260
Netto urealiserte verdiendring på sertifikater og obligasjoner	150	-95
Netto realiserte verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	38.163	3.638
Netto urealiserte verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	770	-174
Netto inntekter/ kostnader (-) på valuta og finansielle derivater	719	702
Sum netto verdiendring på verdipapirer	39.728	4.331

Note 9 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

	2019	2018
Lønn	34.599	31.906
Arbeidsgiveravgift	4.633	4.229
Finansskatt	1.825	1.694
Pensjoner (note 17)	3.424	917
Arbeidsgiveravgift av pensjon	452	405
Finansskatt av pensjon	178	161
Andre ytelser	2.917	2.160
Sum personalkostnader	48.028	41.470

Ansatte	2019	2018
Antall årsverk pr. 31.12:	54	53
Antall ansatte pr. 31.12:	55	54

På grunn av god budsjettoppnåelse i 2019 vedtok styret å utbetale overskuddsdeling til alle ansatte med kr 49.215 pr årsverk. Rentesubsidiering utlån til ansatte utgjør kr. 223.927 for 2019. For 2018 utgjorde det kr. 264.124. Ingen tillitsvalgte har i kraft av sine verv rentesubsidiering på utlån. Utlån til ansatte, se note 14a.

Ytelser til ledende ansatte i 2019

Tittel	Navn	Ordinær lønn	Andre godtgj.	Pensjonskostnader	Sum	Lån
Adm. Banksjef	Unni Strand	1.391	31	240	1.662	1.086
Viseadm. banksjef	Pål Åge Sjurgard*	999	20	204	1.223	2.000
Banksjef bedrift	Nils Arne Haugen*	970	25	177	1.172	2.860
Banksjef kundesenter	Ingvard Olstad*	890	23	148	1.061	1.500
Banksjef forretningsstøtte/stab	Ola Aarvik	930	29	123	1.082	2.337
Marked- og komm.ansvarlig	Kristin Nygård Lonbakken	712	29	56	797	2.948
Fungerende Banksjef Forretningsstøtte/Stab og Risk. Contoller	Anne Kjæstad Veggum	961	24	80	1.065	1.500

* I pensjonskostnader ligger også en kompensasjon for bortfallet i forbindelse med overgang fra YTP til ITP, jfr. note 17.

Vilkår for lån til ledende ansatte avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for alle ansatte. Representanter i selskapsorganer har lån til ordinære vilkår.

Ledergruppen har ikke rettigheter utover ordinær pensjon tilsvarende øvrige ansatte ref. omtale under regnskapsprinsipper (note 2 og note 17). Ansettelsesavtale med adm. banksjef medfører ingen øvrige forpliktelser for banken ved fratreden.

Ytelser til styret i 2019

Tittel	Navn	Honorar	Lån
Styreleder	Hans Ivar Kolden	171,0	2.895
Nestleder t.o.m mars	Tordis Brandsar	22,0	
Nestleder f.o.m mars	Anne Lise Marstein	91,5	1.276
Styrets medlemmer:	Inga Gudrun Hyrve	64,5	
	Jo Trygve Lyngved	75,0	155
Ansattes representant	Sigbjørn Oppheim	87,0	1.511
	Wenche Ritha Vilhelmsen	78,0	1.020
Vararepresentanter		48,0	
Sum		637,0	6.857

Lånevilkår til styreleder er på de forskjellige lånene 3,35% med restløpetid på 6 år og 4 mnd, 3,35% med en restløpetid på 12 år og 10 mnd og 3,35% med en restløpetid på 10 år og 7 mnd og 1,49% med en restløpetid på 18 år og 11 mnd. Vilkår for lån til styreleder og øvrige styremedlemmer avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for kunder.

Ansattes representant i styret mottar også ordinær lønn, opptjener pensjonsrettigheter og mottar øvrig godtgjørelse som ikke er inkludert i tabellen over.

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styre-/møtehonorar.

Ytelser til generalforsamlingen i 2019

Tittel	Navn	Honorar	Lån
Leder	Anna Krogstad	25,5	1.875
Øvrige medlemmer			
Generalforsamling	Samlede ytelser	42,5	18.977
Sum		68,0	20.852

7 medlemmer av valgkomiteen har mottatt til sammen kr. 43.000 i honorar

Gruppering låneengasjement medlemmer i generalforsamlingen

Medlemmene i generalforsamlingen har låneengasjement mellom kr 0,- og 13,715 mill. kr, og fordelt i grupper slik:

Antall	Intervall låneengasjement pr. 31.12.19
1	0 kr.
3	0 - 1,5 mill kr.
4	1,5-3,0 mill kr.
4	over 3,0 mill kr.

Note 10 Driftskostnader

	2019	2018
IKT kostnader	13.230	12.939
Markedsføring	7.576	6.151
Øvrige administrasjonskostnader	8.588	8.356
Driftskostnader faste eiendommer	803	772
Ordinære avskrivninger (note 12)	3.086	3.218
Leiekostnader	2.741	3.040
Andre driftskostnader	12.393	9.341
Sum andre driftskostnader	48.416	43.817

Banken har en leieavtale med AS Midtgard om leie av bankens lokaler i Lom. Ny leieavtale ble signert 2. januar 2019 med rett til forlenging. Ved forlenging har begge parter rett til reforhandling av vilkårene. Bankbygningen i Lom er i sin helhet benyttet til egen virksomhet og det er ingen avtale om overtakelse av anleggsmiddelet. Den årlige leien utgjorde 1,029 mill. kr i 2019. Arealet er 881 kvm.

Lokalene i Vågå er på 281,9 kvm. Leieavtalen løper i 15 år fra den 20.1.2014 og kan forlenges med 2x5 år. Det er 3 måneders oppsigelse. Leien for 2019 til utleier Vågå Kommune er 0,739 mill. kr.

På Dombås leier banken lokaler av Dombås Eiendomsutvikling AS. Leieavtalen gjelder fra 1. mai 2012 og ut 2021. Avtalen forlenges automatisk med 5 år om gangen om ikke noen av partene senest 12 måneder før utløpet av den aktuelle leieperioden har gitt varsel om at leieforholdet ikke ønskes fornyet. Leien for 2019 utgjør 0,871 mill. kr. Arealet er totalt 332 kvm inkl. fellesareal på 56 kvm.

I 2019 opprettet banken en avtale med Advokatfirmaet Legalis AS om leie av areal hos dem i Universitetsgata 8 i Oslo. Leieavtalen gjelder fra 1. juni 2019 med leietid på minst 12 måneder. Leieforholdet kan sies opp med 6 måneders oppsigelsestid. Det er ikke avtalt dato for opphør utover det. Leien for 2019 utgjør kr 0,07 mill. Arealet er på 7,9 kvm.

Bankbygningen i Skjåk er i sin helhet eiet av banken og er benyttet til egen virksomhet.

Honorarer til bankens eksterne revisor	2019	2018
Lovpålagt revisjon	739	617
Skatterådgivning	18	37
Andre attestasjonstjenester	164	28
Andre tjenester	1.172	15
Merverdiavgift	523	174
Sum godtgjørelser til revisor	2.616	871

Note 11 Skatter

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Dette innebærer at skattereduserende midlertidige forskjeller som forventes å reversere langt frem i tid, ikke kan utlignes mot skatteøkende forskjeller som forventes å reversere før.

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel på balansedagen:

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt	31.12.19	31.12.18	Endring
Anleggsmidler	-707	-476	-231
Verdipapirer	-9	-158	149
Pensjonsmidler/(-forpliktelse) ekskl. estimatavvik	-728	-1.420	692
Estimatavvik pensjonsforpliktelse (ført direkte mot egenkap.)	-1.939	-1.764	-176
Sum utlignbare forskjeller	-3.383	-3.818	435
Utsatt skatteforpliktelse/(utsatt skattefordel)	-846	-954	109
Skattesats	25 %	25 %	

Nedenfor er det vist hvordan man kommer fra regnskapsmessig resultat til skattegrunnlag for beregning av overskuddsskatt.

	2019	2018
Ordinært resultat før skatt	158.895	92.168
Permanente forskjeller	-90.360	-27.768
Endring i midlertidige forskjeller som ikke påvirker betalbar skatt		
Endring midlertidige forskjeller	-327	150
Årets skattegrunnlag	68.207	64.550
Skattesats	25 %	25 %
Beregnet overskuddsskatt	17.052	16.138
Beregnet formuesskatt	1.471	1.259
Balanseført betalbar skatt	18.523	17.396

Kontroll av årets skattekostnad;

25 % av ordinært resultat før skatt	39.724	23.042
Effekt av permanente forskjeller	-22.590	-6.942
Formuesskatt	1.471	1.259
Forskjell avsatt og utliknet skatt tidligere år	93	3
Effekt av endring i midlertidige forskjeller som ikke påvirker betalbar skatt	38	-24
Resultatført skattekostnad	18.735	17.338
Effektiv skattesats	11,8 %	18,8 %
Effektiv skattesats eks formuesskatt	10,9 %	17,4 %

Note 12 Driftsmidler

	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger og andre faste eiendommer	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2019	19.164	38.665	57.828
Tilgang i 2019	916	2.245	3.161
Avgang i 2019	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2019	20.080	40.910	60.990
Samlede ordinære avskrivninger	15.548	17.094	32.643
Bokført verdi 31.12.2019	4.532	23.816	28.347
Ordinære avskrivninger 2019	1.606	1.480	3.086

Eiendommer	Eiendomstype	Tot. areal m²	Herav eksternt	Bal. ført verdi
Sparebank 1 Lom og Skjåk, Lom	Forretnings- og kontorbygg	398		11.699
Sparebank 1 Lom og Skjåk, Skjåk	Forretnings- og kontorbygg	698		4.680
Forretnings- og kontorbygg, Vågå	Forretnings- og kontorbygg	282		2.036
Forretnings- og kontorbygg, Dovre	Forretnings- og kontorbygg	275		344
Leilighet, Spania	Feriested	110		2.865
Gjevingpynten, Tvedestrand	Feriested	112		2.191
Sum		1.875		23.816

Eiendommer i Vågå og på Dombås er leide lokaler. Balanseførte verdier er påkostninger leide lokaler.

Note 13 Kredittinstitusjoner – utlån og fordringer

	31.12.19	31.12.18
Utlån til og fordringer på kred.inst.u.avtalt løpetid	284.548	302.358
Utlån til og fordringer på kred.inst.m.avtalt løpetid	30.000	30.000
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	314.548	332.358
Gjennomsnittlig rente	1,3 %	0,7 %

Note 14 a) Utlån til og fordringer på kunder

	31.12.19	31.12.18
Kasse-/drifts- og brukskreditter	307.805	309.356
Byggelån	106.434	88.619
Nedbetalingslån	5.170.691	4.721.978
Brutto utlån og fordringer på kunder	5.584.930	5.119.952
Herav utlån til ansatte	88.993	80.474
Gjennomsnittlig rente brutto utlån	3,0 %	2,7 %

Av bankens utlån er det utlån med avtalt fastrente som kan avvike fra bokført verdi. For øvrige utlån med flytende rente anses bokført verdi å tilsvare markedsverdi.

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko	31.12.19	31.12.18
Brutto utlån	5.584.930	5.119.952
-Nedskrivninger på individuelle utlån	-14.412	-9.195
-Nedskrivninger på grupper av utlån	-18.471	-18.282
Sum netto utlån og fordringer på kunder	5.552.046	5.092.476
Ubenyttet bevilgning	299.168	280.789
Garantier	137.422	185.966
Maksimal eksponering for kredittrisiko	5.988.636	5.559.230

Sikkerhetsverdier

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Bankens reelle maksimale kredittrisiko er derfor vesentlig lavere enn tabellen ovenfor viser. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot etter avtalt motregning, samt avgitte kausjoner fra privatpersoner og selskaper. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager.

	31.12.19	31.12.18
Sum av sikkerhetsverdier, omfatter også lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt	7.473.406	6.880.512

Note 14 b) Utlån og garantier fordelt på sektor

	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet bevilgning	
<i>Tall i mill kroner</i>	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Offentlig sektor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Finansiell sektor	69,4	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Næringsdrivende	2.371,9	2.139,7	106,7	135,0	161,6	150,6
Lønnstakere	3.143,6	2.974,9	30,7	50,9	137,5	130,1
Sum utlån og garantier fordelt på ulike sektorer	5.584,9	5.120,0	137,4	186,0	299,2	280,8
Overført SpareBank 1 Boligkreditt	1.593,3	1.476,2				

Note 14 c) Risikoklassifisering av utlån, garantier og kreditter

	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet bevilgning	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Svært lav	32,4 %	36,2 %	27,9 %	42,7 %	60,4 %	60,5 %
Lav	26,8 %	25,5 %	5,4 %	15,2 %	11,8 %	15,5 %
Middels	30,1 %	27,8 %	40,3 %	26,1 %	16,3 %	15,5 %
Høy	4,9 %	4,7 %	2,8 %	7,0 %	5,3 %	6,2 %
Svært høy	5,1 %	5,2 %	22,6 %	7,2 %	6,1 %	2,0 %
Misligholdte / nedskrevet	0,8 %	0,6 %	1,0 %	1,8 %	0,0 %	0,2 %
Sum	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100 %	100 %

Note 14 d) Utlån og garantier fordelt på geografisk område

Tall i mill. kroner	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet bevilgning	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Lom	702,0	689,7	12,6	34,4	64,9	63,6
Skjåk	622,2	560,8	19,0	51,6	65,6	46,0
Vågå	692,7	680,9	36,5	43,2	44,3	46,9
Lesja/Dovre	1.054,4	958,5	4,8	5,9	54,0	56,8
Oslo / Akershus	1.161,7	1.227,4	19,2	15,1	23,7	28,4
Resten av landet	1.351,9	1.002,7	45,3	35,8	46,6	39,0
Sum	5.584,9	5.120,0	137,4	186,0	299,2	280,8

Note 14 e) Utlån, garantier og bevilgninger fordelt på næringer

Tall i mill. kroner	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet bevilgning	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Lønnstakere	3.146,3	2.978,6	31,2	51,3	137,8	130,4
Bygg/anlegg/kraft	519,0	383,9	53,4	43,6	46,1	30,1
Primærnæring	962,1	829,5	12,0	22,5	58,4	65,0
Industri	61,1	52,4	4,4	4,1	19,1	14,2
Handel	72,3	72,0	5,2	5,2	21,2	22,3
Tjenesteytende	824,2	803,5	31,3	59,3	16,6	18,9
Sum	5.584,9	5.120,0	137,4	186,0	299,2	280,8

Note 14f) Misligholdte og tapsutsatte engasjementer samt tap på utlån fordelt på næringer

Tall i mill. kroner	Misligholdte engasjementer		Tapsutsette engasjementer		Individuelle nedskr. på utlån og garantier	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Primærnæring	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri	0,0	0,0	3,2	3,4	1,6	1,8
Bygg/anlegg/kraft	6,4	1,5	0,0	0,8	0,0	0,3
Handel	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Tjenesteyt. næring	0,1	0,6	21,6	20,9	11,2	6,5
Lønnstakere og lignende	5,1	2,0	0,5	2,0	0,2	0,8
Sum	15,4	4,1	25,5	27,0	13,1	9,4

	31.12.19	31.12.18
Resultatført rente på utlån der det er gjort nedskrivning	1.651	2.637

Note 14 g) Utvikling siste 5 år misligholdte og tapsutsatte engasjement

Tall i mill. kroner	2019	2018	2017	2016	2015
Brutto misligholdte engasjement	15,4	4,1	23,9	14,4	44,0
- individuelle nedskrivninger	1,5	0,4	6,3	1,8	8,7
Netto misligholdte engasjement	14,0	3,8	17,6	12,7	35,4

Øvrige tapsutsatte engasjement:

Brutto tapsutsatte engasjement	25,5	27,0	40,0	55,8	30,9
- individuelle nedskrivninger	13,1	9,0	9,4	12,3	9,2
Netto tapsutsatte engasjement	12,4	18,0	30,6	43,5	21,7

Vi har definert et engasjement til å være misligholdt etter 90 dager etter forfall.

For brutto misligholdte engasjementer over 90 dager er aldersfordelingen som følger:

	31.12.19	31.12.18
3 til 6 måneder	3.985	2.043
6 til 9 måneder	7.070	377
Over 9 måneder	4.395	1.716
Brutto misligholdte	15.449	4.135

For misligholdte engasjementer med nedskrivninger over 90 dager er aldersfordelingen som følger:

	31.12.19	31.12.18
3 til 6 måneder	3.627	0
6 til 9 måneder	767	0
Over 9 måneder	843	1.661
Brutto misligholdte	5.237	1.661

For misligholdte engasjementer uten nedskrivninger over 90 dager er aldersfordelingen som følger:

	31.12.19	31.12.18
3 til 6 måneder	357	2.043
6 til 9 måneder	6.302	377
Over 9 måneder	3.552	55
Brutto misligholdte	10.212	2.475

Note 14 h) Individuelle nedskrivninger

	31.12.19	31.12.18
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	9.195	12.751
- periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivninger	-258	-1.605
+ økte individuelle nedskrivninger i perioden	5.000	958
+ nye individuelle nedskrivninger i perioden inkl amortiseringseffekt	1.076	442
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-600	-3.352
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12	14.412	9.195

Det er kun foretatt individuelle nedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder.
De individuelle nedskrivningene fordeler seg som følger:

Individuelle nedskrivninger på;	31.12.19	31.12.18
bedriftsengasjement	13.838	8.437
privatengasjement	575	757
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	14.412	9.195

Individuelle nedskrivninger på garantier		
bedriftsengasjement	200	200
privatengasjement		
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	200	200

Note 14 i) Gruppenedskrivninger

	31.12.19	31.12.18
Gruppevis nedskrivninger pr. 01.01.	18.282	18.130
+/- periodens endring i gruppevis nedskrivninger	189	152
Gruppevis nedskrivninger pr. 31.12.	18.471	18.282

De gruppevis nedskrivningene er ikke tilordnet spesielle næringer, men avsatt ut i fra en total vurdering av engasjementene. Det er kun foretatt gruppenedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder.
Gruppenedskrivningene fordeler seg som følger:

Gruppevis nedskrivninger fordelt på;	31.12.19	31.12.18
bedriftsengasjement	12.496	13.525
privatengasjement	5.975	4.757
Sum gruppenedskrivninger pr. 31.12.	18.471	18.282

Note 14 j) Oversikt over kostnadsførte tap på utlån og garantier

	2019	2018
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	5.367	-6.120
+/- periodens endring i gruppevis nedskrivninger	189	152
+ periodens konstaterte tap som tidligere er avsatt som nedskrivning	258	2.646
+ periodens konstaterte tap som tidligere ikke er avsatt som nedskrivning	129	1.009
+/- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte tap	-1.773	-2.257
Kostnadsført tap på utlån og garantier	4.170	-4.570

Note 15 Obligasjoner og sertifikater

	31.12.19	31.12.18
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	135.149	136.000
Sum obligasjoner og sertifikater	135.149	136.000

Obligasjoner	Pålydende	Ansk. kost	Markedsverdi	Bokført verdi
Obligasjoner utstedt av staten	0	0	0	0
Obligasjoner utstedt av fylkeskommuner og kommuner	0	0	0	0
Obligasjoner utstedt av finansielle foretak *	134.910	134.821	135.755	135.149
Obligasjoner utstedt av andre	0	0	0	0
Sum obligasjoner	134.910	134.821	135.755	135.149

* Inkludert ansvarlige lån og fondsobligasjoner - se note 18

Alle verdipapirene er børsnoterte og i NOK. Verdipapirene er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. Gjennomsnittlig effektiv rente på obligasjoner og sertifikater utgjør 1,99 % i 2019 mot 1,56 % i 2018. Rente er beregnet ut fra 12 måneders gjennomsnittlig beholdning.

Note 16 a) Aksjer, andeler og egenkapitalbevis

	31.12.19	31.12.18
Aksjer vurdert som anleggsmidler (a)	214.137	190.075
Andeler i selskap med delt ansvar (a)	604	604
Rentefond vurdert som omløpsmidler (b)	0	50.854
Aksjefond vurdert som omløpsmidler (b)	0	8.113
Egenkapitalbevis vurdert som omløpsmidler (d)	2.218	17.271
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	216.959	266.917

Alle verdipapirer under (d) er verdipapirer i børsnoterte selskaper.

Selskapets navn	Beholdn. antall	Eierandel i %	Ansk. kost	Markedsverdi	Bokført verdi
988738387 Sparebank1 Boligkreditt AS	632.870	*	94.962	94.962	94.962
979391285 Eiendomskreditt AS	10.938	*	1.119	1.119	1.119
975966453 SpareBank 1 Kredittkort AS	18.410	*	5.751	5.751	5.751
995756080 Betr AS	26.708	*	801	801	801
938521549 SpareBank 1 SMN Finans AS	1.753	1,90 %	19.237	19.237	19.237
919116749 SpareBank 1 Betaling AS	131.662	*	4.007	4.007	4.007
992999101 SpareBank 1 Markets AS	22.551	*	4.502	4.502	4.502
936285066 SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS	5	2,10 %	13.551	13.550	13.550
Aksjer ikke spesifisert	*		586	586	586
Sum aksjer i selskaper med ubetydelig eierandel			144.515	144.515	144.515

Aksjer i felleskontrollert virksomhet

977061164 SamSpar AS	66.850	7,54 %	69.622	69.622	69.622
Sum aksjer i felleskontrollerte virksomheter			69.622	69.622	69.622

Andeler i selskaper med delt ansvar

987804467 SamSpar Utvikling DA	593.412	3,30 %	593	593	593
987804467 SamSpar Utvikling DA EK	10.224	3,30 %	10	10	10
Sum andeler i selskaper med delt ansvar			604	604	604
Sum aksjer vurdert som anleggsmidler (a)			214.741	214.741	214.741

* Bankens eierandeler i disse selskapene er ubetydelige (under 1 %)

Beholdningsendringer av aksjer vurdert som anleggsmidler (eksl ds)

Inngående balanse	190.679
Tilgang	33.486
Avgang	-9.424
Utgående balanse	214.741

Hovedtall for felleskontrollerte virksomheter i 2019

	Årsresultat	Egenkapital
Samarbeidende Sparebanker AS	711.072	1.721.376

Mellomværende med Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS

	31.12.19	31.12.18
Nedbetalingslån		3.179

		Antall	Opprinnelig kostpris	Beregnet kostpris**	Markeds- verdi	Bokført verdi
Egenkapitalbevis - børsnoterte						
937889275	SpareBank 1 Ringerike-Hadeland*	9.369	1.229	1.390	2.080	1.390
837884942	SpareBank 1 Østfold-Akershus*	7.200	785	827	1.699	827
Sum egenkapitalbevis vurdert som omløpsmidler (d)			2.014	2.218	3.779	2.218

* Beholdning av omløpsaksjer, aksjefond og egenkapitalbevis ble frem tom. 30.9.14 vurdert etter markedsverdi som handelsportefølje. Etter 30.9.14 blir hvert enkelt verdipapir vurdert etter den laveste verdi av kostpris og markedsverdi. For verdipapirer anskaffet før 30.9.14 brukes markedsverdien på dato for overgang av verddivurderingsprinsipp som beregnet kostprisdato.

Note 16 b) Aksjer i datterselskaper / tilknyttede selskaper

		Ansk.- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel (antall)	Eierandel i %	Kostpris	Bokført verdi
929695674	AS Midtgard	18.08.71	Lom	1.410	50 %	1.410	1.410
981067703	EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	23.09.05	Lillehammer	249	20 %	1.433	1.433
Sum aksjer i tilknyttede selskap						2.843	2.843
912616339	Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS	02.10.13	Lom	100	100 %	340	20
Sum aksjer i datterselskap						340	20

Beholdningsendringer av aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Inngående balanse	2 863
Tilgang	0
Tilført konsernbidrag	0
Nedskriving	0
Avgang	0
Utgående balanse	2 863

Hovedtall for tilknyttede virksomheter

	År	Årsresultat	Egenkapital
AS Midtgard	2018	210	3.936
EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	2019	2.399	3.976
Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS	2019	-4	88

Mellomværende med AS Midtgard

	31.12.19	31.12.18
Nedbetalingslån	4.285	4.666
Kassakreditt	0	0
Innskudd	2.785	1.783

Mellomværende med Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS

	31.12.19	31.12.18
Nedbetalingslån	0	0
Kassakreditt	0	0
Avsatt konsernbidrag	0	0
Innskudd	49	54

AS Midtgard har i tillegg transaksjoner knyttet til husleie som nevnt i note 10 pr 31.12.
 Øvrige mellomværende med tilknyttede selskaper er ikke av vesentlig karakter.

Note 17 Pensjonsforpliktelser

Banken har med virkning fra 31.12.2016 avviklet sin tidligere ytelsesbaserte pensjonsordning (YTP), og alle ansatte er fra angitte tidspunkt omfattet av den samme innskuddsbaserte ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring AS. YTP-ordningen ble lukket 31.12.2006 slik at alle ansatte som ble ansatt etter 01.07.2007 har vært tilknyttet innskuddsbasert ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring AS hele tiden. For den innskuddsbaserte ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpte premie.

Banken har inngått avtale om førtidspensjonsordning til tidligere administrerende banksjef. Balanseført pensjonsforpliktelse er forpliktelsen knyttet til denne avtalen og er beregnet etter aktuarielle prinsipper som vist under.

Ved beregningene er følgende forutsetninger lagt til grunn:	2019	2018
Diskonteringsrente	1,80 %	2,60 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	0,00 %	0,00 %
Årlig lønnsregulering	2,25 %	2,75 %
Årlig økning i folketrygdens grunnbeløp (G)	2,00 %	2,50 %
Årlig regulering av pensjoner	0,00 %	0,00 %
Frivillig avgang/turnover til 50 år	0,0 %	0,0 %
Frivillig avgang/turnover f.o.m 50 år	0,0 %	0,0 %
Uttakssannsynlighet AFP	IA	IA
Benyttet levealderstabell		

Medlemmer i innskuddsbasert pensjonsordning	31.12.19	31.12.18
	57	55

	Usikrede ordninger	
	31.12.19	31.12.18
Estimert brutto pensjonsforpliktelse inkl aga	-1.390	-2.230
Estimert brutto verdi av pensjonsmidler		
Netto pensjonsmidler/(forpliktelse) inkl aga	-1.390	-2.230
Estimatavvik mot egenkapital	176	11
Pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	2.956	2.774
Pensjonskostnad betalt av innskuddsfond*		2.335
Kostnadsført pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	2.956	439
Kostnad knyttet til ny AFP ordning	611	442
Endring usikker ordning	- 142	36
Sum pensjonskostnad	3.424	916
Arbeidsgiveravgift pensjonskostnad innskudd	375	349
Arbeidsgiveravgift ny AFP ordning	77	56
Sum arbeidsgiveravgift av pensjon	452	405
Finansskatt pensjonskostnad innskudd	148	139
Finansskatt ny AFP ordning	31	22
Sum finansskatt av pensjon	178	161
Sum pensjonskostnad inkl aga og finansskatt	4.055	1.482

*Innskuddsfondet oppstod i forbindelse med lukking av YTP-ordning 31.12.2016. Saldo på fondet pr 31.12.19 er kr. 98.000 og er ikke balanseført.

Note 18 Ansvarlig lån og fondsobligasjoner

	31.12.19	31.12.18
SpareBank 1 Kredittkort AS Ansvarlig lån	654	654
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS Ansvarlig lån	1.128	1.128
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS Fondsobligasjon	1.128	1.128
Sum ansvarlig lån/ fondsobligasjoner	2.910	2.910

Note 19 Innskudd fra kunder

	31.12.19		31.12.18	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	1.051.990	0,25 %	1.028.446	0,27 %
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	3.475.168	1,29 %	3.327.799	1,19 %
Sum innskudd fra kunder	4.527.158	1,04 %	4.356.245	0,96 %

Gjennomsnittrente er beregnet som et gjennomsnitt for de respektive balansepostene pr 31.12.

Av innskudd fra kunder utgjør fastrente innskudd pr. 31.12.19:

Bokført verdi	152.676
Markedsverdi	152.676

Innskudd fra kunder fordelt på næringer	31.12.19	31.12.18
Lønnstakere og lignende	2.958.399	2.836.942
Bygg/anlegg/kraft	191.835	167.338
Primærnæring	277.764	274.182
Industri	65.888	62.831
Handel	123.328	109.865
Tjenesteyt. næring	624.797	594.204
Offentleg sektor	285.147	310.883
Sum innskudd fordelt på næring	4.527.158	4.356.245

Innskudd fra kunder fordelt på geografisk område	31.12.19	31.12.18
Lom	965.406	941.585
Skjåk	963.358	935.918
Vågå	807.164	781.046
Lesja/Dovre	568.690	566.095
Oslo / Akershus	530.441	498.739
Resten av landet	692.098	632.219
Andre/ ufordelt	0	644
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	4.527.158	4.356.245

Note 20 Gjeld

	31.12.19		31.12.18	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %
Lån fra kredittinstitusjoner	0	0,00	0	0,00
Sertifikatlån	0	0,00	0	0,00
Obligasjonsgjeld	763.610	2,25	631.152	1,89
Sum obligasjonsgjeld og andre låneopptak	763.610	2,25	631.152	1,89

Gjelden har følgende forfallstruktur:	Beløp	Andel
2020	177.456	23,2 %
2021	270.247	35,4 %
2022	225.712	29,6 %
2023	0	0,0 %
2024	90.195	11,8 %
Obligasjonsgjeld og andre låneopptak	763.610	100,0 %

Note 21 Ansvarlige lån

	31.12.19	31.12.18
Fondsobligasjoner	0	0
Annen ansvarlig lånekapital	0	50.000
Påløpte renter	0	70
Sum ansvarlig lånekapital	0	50.070

Rentekostnader for ansvarlig lån innfridd 16.12.19 utgjør 1,684 mill. kr for regnskapsåret 2019.

Note 22 Egenkapital

Sum egenkapital	31.12.19	31.12.18
Egenkapital pr 1.1	831.668	758.096
Estimatavvik pensjonsforpliktelser 31.12.	-132	-8
Årets resultat	140.159	74.830
Avsatt til gaver	-1.325	-1.250
Sum egenkapital pr 31.12	970.370	831.668

Resultatsammendrag	2019		2018	
	kroner	i % av GFK	kroner	i % av GFK
Netto renteinntekter	127.676	2,08 %	106.560	1,84 %
Netto prov.innt., utbytte og andre inntekter	92.106	1,50 %	61.997	1,07 %
Verdiendring verdipapir	39.728	0,65 %	4.331	0,07 %
Sum inntekter	259.509	4,23 %	172.888	2,98 %
Sum driftskostnader	96.444	1,57 %	85.287	1,47 %
Tap på utlån og garantier	4.170	0,07 %	-4.570	-0,08 %
Resultat før skatt	158.895	2,59 %	92.168	1,59 %
Resultat etter skatt	140.159	2,29 %	74.830	1,29 %

Note 23 Kapitaldekning

Grunnlag kapitaldekning	31.12.19	31.12.18
Sparebankens fond	970.371	831.668
Sum egenkapital	970.371	831.668
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser		
Fradrag ansvarlig kapital i andre fin.inst.		
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor	-107.323	-128.332
Sum ren kjernekapital	863.048	703.336
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor		
Sum kjernekapital	863.048	703.336
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Ansvarlig lån		50.070
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor		-1.080
Netto ansvarlig kapital	863.048	752.326
Risikovekta beregningsgrunnlag		
Kreditt-, motparts- og forringelserisiko	3.470.250	3.371.966
Posisjons-, valuta-, og varerisiko		
Operasjonell risiko	320.259	274.731
Svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	10.331	193
Sum beregningsgrunnlag	3.800.840	3.646.890
Ren kjernekapitaldekning	22,71 %	19,29 %
Kjernekapitaldekning	22,71 %	19,29 %
Kapitaldekning	22,71 %	20,63 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	12,86 %	11,76 %

Beregningsgrunnlag for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko

Institusjoner	79.891
Foretak	1.644.364
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.559.093
Forfalte engasjementer	22.987
Obligasjoner med fortrinnsrett	13.223
Fordring på institusjoner og foretak med korts. rating	0
Andeler i verdipapirfond	0
Egenkapitalposisjoner	115.421
Øvrige engasjementer	35.270
	3.470.250

Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko

320.259

Beregningsgrunnlaget er gjennomsnittlig inntekt siste 3 år

Beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet hos motpart

10.331

Forholdsmessig konsolidering eierforetak i samarbeidende grupper

	2019	2018
Ren kjernekapital	961.288	833.498
Kjernekapital	972.684	845.248
Ansvarlig kapital	986.441	911.864
Beregningsgrunnlag	4.356.042	4.433.144
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	22,07 %	18,80 %
Kjernekapitaldekning	22,33 %	19,07 %
Ansvarlig kapitalkapitaldekning	22,65 %	20,57 %
Uvektet kjernekapital	11,52 %	10,41 %

Fra 31.12.19 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og motsyklisk buffer 2,5 prosent. Finansforetak som omfattes av de nye reglene må fra 31.12.19 minst ha ren kjernekapitaldekning på 12,5 prosent, kjernekapitaldekning på 14,0 prosent og kapitaldekning på 16,0 prosent for å dekke minste- og bufferkravene.

Finanstilsynet har pålagt SpareBank 1 Lom og Skjåk å ha kapital utover minstekrav og bufferkrav (Pilar 2) tilsvarende 2,5% av beregningsgrunnlaget som risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstekravet i Pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital.

Sparebank1 Lom og Skjåk benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Forholdsmessig konsolidering skal gjøres ved eierandeler i foretak i samarbeidende grupper. Konsolideringsreglene for samarbeidende grupper gjeldende fra 1. januar 2017 for foretak som har eierandel på 10 prosent og opp til 20 prosent, og fra 1. januar 2018 for eierandeler under 10 prosent. Sparebank1 Lom og Skjåk foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i SB1 Boligkreditt AS, SB1 Kredittkort AS og SB1 Finans Midt Norge AS. Pilar 2-kravet gjelder kun på foretaksnivå.

Note 24 Finansielle instrumenter

	Nominelt beløp		Virkelig verdi	
	31.12.19	31.12.18	31.12.19	31.12.18
Swap avtaler				
Sikring av utlån til og fordringer på kunder	275.000	50.000	1.706	-698
Sikring av innskudd fra og gjeld til kunder	0	0	0	0
Sikring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	0
Sum	275.000	50.000	1.706	-698

Nominelt beløp tilsvarende det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalene og som er grunnlag for beregning av renter og avkastning. Virkelig verdi tilsvarende det banken vil betale/motta ved realisasjon av avtalene.

Note 25 Markedsrisiko

Likviditetsrisiko

Post i balansen	Uten løpetid	Inntil 1 mnd	1 mnd til 3 mnd	3 mnd til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	46.424	0	0	0	0	0	46.424
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	284.548	0	0	0	30.000	0	314.548
Utlån til og fordringer på kunder	433.645	56	1.460	27.723	342.358	4.779.688	5.584.930
Obligasjoner og sertifikater	0	0	0	0	118.866	16.283	135.149
Øvrige eiendeler	215.914	3.617	0	0	846	604	220.981
Sum eiendeler	980.530	3.673	1.460	27.723	492.070	4.796.575	6.302.030
Obligasjoner og sertifikater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige eiendeler	0	3.727.778	799.380	0	0	0	4.527.158
Sum eiendeler	0	0	0	177.000	586.610	0	763.610
Gjeld til kredittinstitusjoner	1.590	7.590	3.893	27.818	0	0	40.891
Ansvarlig lån	0	0	0	0	0	0	0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	0	0	970.371	970.371
Sum gjeld og egenkapital	1.590	3.735.368	803.273	204.818	586.610	970.371	6.302.030
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte							
fin. instrumenter	0	0	0	0	0	0	0
Nto. likviditetseksksp.	978.940	-3.731.695	-801.813	-177.095	-94.540	3.826.204	0

Kassekreditt og byggelån er klassifisert i intervallet fra 3 måneder til 1 år.

Pr. 31.12.2019 hadde banken følgende lånemuligheter i Norges Bank og avtalte trekkrettigheter:

Type	Låneadgang/ramme	Herav trukket beløp
Låneadgang i Norges Bank	123	0
Trekkrettighet oppgjørskonto	50	0

b) LCR

I CRD IV/CRR stilles det krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankens likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon. Finansdepartementet har fastsatt kravet til LCR til 100 % fra og med 31. desember 2017.

	31.12.19	31.12.18
LCR	170 %	158 %

Renterisiko Tall i mill. kroner

Post i balansen	Uten løpetid	Inntil 1 mnd	1 mnd til 3 mnd	3 mnd til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	20,6	25,8	0,0	0,0	0,0	0,0	46,4
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	284,5	0,0	30,0	0,0	0,0	0,0	314,5
Utlån til og fordringer på kunder	5.210,0	0,0	13,7	30,2	188,0	143,0	5.584,9
Obligasjoner og sertifikater	0,0	0,0	135,1	0,0	0,0	0,0	135,1
Øvrige eiendeler	221,1	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	222,0
Sum eiendeler	5.736,3	25,8	178,8	30,2	188,8	143,0	6.302,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	4.374,3	24,7	34,5	93,6	0,0	0,0	4.527,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0,0	0,0	763,6	0,0	0,0	0,0	763,6
Øvrig gjeld	40,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,9
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egenkapital	970,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	970,4
Sum gjeld og egenkapital	5.385,6	24,7	798,1	93,6	0,0	0,0	6.302,0
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte fin. instr.	0,0	0,0	0,0	0,0	150,0	175,0	325,0
Netto risikoeksponering	349,7	1,1	-619,2	-63,4	38,8	-32,0	325,0

Ikke balanseførte finansielle instrumenter er 4 swap-avtaler (ref. note 24) med nominelt beløp på kr 325 mill.

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulike gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i tre elementer:

- Basisrisiko
- Rentekurverisiko
- Spreadrisiko

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen ved at renterisiko er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko.

Basisrisiko (mill. kr)	2019	2018
Likvide eiendeler	-0,6	-0,6
Utlån til og fordringer på kunder	-12,8	-12,1
Fastrenteutlån	-44,8	-9,2
Obligasjoner og sertifikater	-0,4	-0,3
Øvrige eiendeler	-1,2	-1,3
Sum eiendeler	-59,7	-23,5
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	10,8	10,4
Fastrenteinnskudd	1,3	1,5
Obligasjonslån	2,6	2,2
Øvrig gjeld	0,1	0,1
Ansvarlig lånekapital	0,0	0,2
Sum gjeld og egenkapital	14,7	14,3
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	-45,0	-9,2
Utenombalanseposter	51,2	4,2
Total renterisiko etter utenombalanseposter	6,2	-5,0

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteesponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisiko (mill. kr)	2019	2018
0 - 3 mndr	-1,4	-1,4
3 - 12 mndr	0,8	1,1
12 - 36 mndr	-5,6	-5,1
36 - 60 mndr	8,6	1,8
over 60 mndr	3,8	-1,4
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	6,2	-5,0

Spreadrisikoen er risikoen for at markedets prising av de enkelte utstedere ikke endrer seg tilsvarende som de underliggende referanserentene, for eksempel statsrentene eller swaprentene.

	2019	2018
Spreadrisiko (mill. kr)	2,0	2,8

Note 26 Garantiansvar

Garantiansvar fordelt på garantiformer	31.12.19	31.12.18
Betalingsgarantier	18.033	15.939
Kontraktsgarantier	47.935	35.201
Lånegarantier	66.622	130.479
Annet garantiansvar	4.832	4.347
Sum garantiansvar	137.422	185.966

Note 27 Pantstillelser

Det er innskudd og deponert obligasjoner på 149,1 mill kr som sikkerhet for opptak av D-lån og F-lån i Norges Bank. F-lån er det instrumentet som primært blir brukt for å tilføre likviditet til banksystemet fra Norges Bank. F-lån er lån mot sikkerhet i verdipapirer til fast rente og gitt løpetid. Løpetiden på F-lån varierer og avhenger av likviditetssituasjonen i banksystemet.

Vi sponser Energikampparken
på Kalven seter

coop
Ottadalen

SpareBank 1
LOM OG SKJÅK

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Storgt. 132, NO-2615 Lillehammer
Postboks 324, NO-2602 Lillehammer

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
Fax: +47 61 27 01 01

www.ey.no
Medlemmer av Den norske revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 Lom & Skjåk

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebank 1 Lom & Skjåk som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

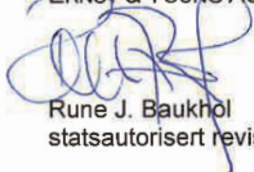
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Lillehammer, 13. februar 2020

ERNST & YOUNG AS

Rune J. Baukhol
statsautorisert revisor

SpareBank 1 Lom og Skjåk

Erklæring fra styrets medlemmer og adm. banksjef

Avgitt i samsvar med lov om verdipapirhandel § 5-5 2 ledd pkt. 3.

Styret og adm. banksjef har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for SpareBank 1 Lom og Skjåk for kalenderåret 2019 og pr. 31. desember 2019.

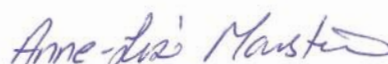
Årsregnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god norsk regnskapsskikk pr. 31. desember 2019.

Etter styrets og adm. banksjefs beste overbevisning er årsregnskapet for 2019 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat pr. 31. desember 2019. Etter styrets og adm. banksjefs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer banken står overfor i neste regnskapsperiode en rettviseende oversikt.

Lom, den 13. februar 2020

Hans Ivar kolden
Styreleder

Magny Hilde

Anne-Lise Marstein

Jo Trygve Lyngved

Sigbjørn Oppheim

Wenche Ritha Vilhelmsen

Unni Strand
Adm. banksjef

Generalforsamling:

Anna Krogstad, Skjåk, leiar
 Nils Olav Fosstuen, Lom, nestleiar
 Mona Grimstad, Skjåk
 Harald Sve Bjørndal, Vågå
 Tove Johanne Stamstad, Lom
 Lars Kåre Mork, Skjåk
 Guri Ruste, Dovre
 Kristin Skotte, Lesja
 Peder Sperstad, Lom

Varamedlemmer generalforsamling:

Sigrun Eide, Skjåk
 Ola K Skogen, Vågå
 Berit Gutubø, Vågå

Valde av og blant dei tilsette:

Mona Aabakken, Lom
 Gunnar Grindstuen, Sel
 Rune Torkveen, Lom
 Amund Teigen, Skjåk (varamedlem)

Styret:

Hans Ivar Kolden, Vågå, leiar
 Inga Gudrun Hyrve, Skjåk
 Anne-Lise Marstein, Lom
 Jo Trygve Lyngved, Lom
 Sigbjørn Oppheim, Lom
 Wenche Ritha Vilhelmsen, Vågå

Varamedlemmer styret:

Magny Hilde, Lom
 Kai Ove Riise, Lesja
 Kjell Ola Haugen, Vågå
 Hjørdis Sletten, Lom

Valkomitè:

Sigrun Eide, Skjåk, leiar
 Lars Ove Bergseng, Dovre
 Tordis Brandsar, Skjåk

Varamedlemmer valkomitè:

Peder Sperstad, Lom
 Arne Kvamme, Lom
 Anne Wangen, Lom

Historisk rekneskap 1874 - 2019

År	Forvaltning	Fond	Utlån	Innskot	År	Forvaltning	Fond	Utlån	Innskot
1874			2 557	2 234	1951	8 964 000	535 000	5 799 000	8 424 000
1875			6 054	5 806	1952	9 736 000	555 000	6 368 000	9 175 000
1876			9 052	8 151	1953	10 787 000	575 000	7 275 000	10 202 000
1877			50 868	42 868	1954	12 079 000	600 000	7 695 000	11 469 000
1878	49 087	511	47 561	37 627	1955	12 061 000	620 000	7 891 000	11 431 000
1879	46 048	268	45 063	38 282	1956	12 860 000	650 000	8 008 000	12 202 000
1880	40 050		39 734	34 312	1957	14 089 000	685 000	8 507 000	13 392 000
1881	36 604		36 158	31 987	1958	15 328 000	725 000	9 057 000	14 466 000
1882	37 561	3 230	36 842	33 897	1959	16 674 000	760 000	9 282 000	15 629 000
1883	49 913		48 763	47 515	1960	17 512 000	810 000	9 702 000	16 469 000
1884	60 489	3 569	59 672	60 007	1961	18 479 000	860 000	10 529 000	17 480 000
1885	69 050	1 403	68 163	60 442	1962	20 017 000	900 000	11 202 000	18 878 000
1886	65 018	764	64 375	64 049	1963	21 335 000	965 000	11 899 000	20 246 000
1887	71 815	2 736	69 555	60 894	1964	22 376 000	1 020 000	12 875 000	21 234 000
1888	74 974	2 861	69 165	65 638	1965	24 857 000	1 100 000	13 863 000	23 607 000
1889	76 676	1 989	74 590	74 687	1966	27 554 000	1 200 000	15 433 000	26 333 000
1890	89 353	1 829	88 467	81 523	1967	30 128 000	1 325 000	17 621 000	28 732 000
1891	97 355	1 503	94 016	95 851	1968	32 727 000	1 431 000	19 672 000	31 199 000
1892	103 905	3 191	101 005	96 714	1969	35 202 000	1 576 000	22 877 000	33 240 000
1893	93 571	3 905	91 132	89 666	1970	42 860 000	1 756 000	25 234 000	40 278 000
1894	108 499	4 538	102 259	96 760	1971	48 711 000	2 031 000	28 638 000	46 265 000
1895	120 242	4 765	117 408	110 076	1972	54 823 000	2 206 000	33 690 000	51 753 000
1896	144 682	5 257	140 670	130 425	1973	63 366 000	2 270 000	37 029 000	60 091 000
1897	168 206	7 264	138 276	160 941	1974	70 019 000	2 465 000	42 637 000	65 477 000
1898	188 525	7 941	167 341	162 584	1975	82 548 000	2 375 000	51 067 000	77 896 000
1899	190 868	8 246	173 356	170 622	1976	98 126 000	3 200 000	57 031 000	92 557 000
1900	217 645	13 472	192 808	184 473	1977	118 907 000	4 300 000	72 506 000	109 203 000
1901	242 060	13 785	210 255	201 174	1978	138 897 000	6 750 000	77 893 000	129 387 000
1902	268 619	15 459	242 472	226 659	1979	160 561 000	9 600 000	96 233 000	148 241 000
1903	278 101	17 471	245 896	244 330	1980	190 619 000	13 250 000	113 063 000	172 614 000
1904	286 778	18 939	248 871	261 839	1981	217 776 000	18 000 000	131 277 000	194 829 000
1905	327 899	20 725	260 513	307 174	1982	249 487 000	24 700 000	147 006 000	219 243 000
1906	384 117	22 253	257 690	361 863	1983	278 356 000	29 091 000	163 649 000	243 246 000
1907	412 913	23 816	285 603	388 797	1984	319 571 000	33 459 000	207 543 000	279 811 000
1908	440 342	25 562	319 631	413 979	1985	375 173 000	39 325 000	245 694 000	321 067 000
1909	456 599	28 044	346 856	427 045	1986	419 461 000	44 520 000	320 714 000	354 369 000
1910	524 205	30 073	347 747	492 231	1987	488 614 000	49 131 000	386 402 000	404 785 000
1911	550 826	33 045	382 974	514 781	1988	600 014 000	53 870 000	435 032 000	454 895 000
1912	651 297	36 559	413 403	611 237	1989	633 619 000	61 749 000	477 046 000	506 905 000
1913	681 323	40 564	448 002	636 758	1990	692 049 000	68 046 000	521 752 000	566 982 000
1914	707 667	45 098	512 544	658 069	1991	740 439 000	69 774 000	550 783 000	600 998 000
1915	762 645	49 865	596 034	712 780	1992	772 780 000	92 066 000	559 683 000	644 611 000
1916	963 035	56 576	639 171	906 458	1993	805 154 000	97 669 000	583 629 000	697 334 000
1917	1 212 080	62 899	721 676	1 149 181	1994	845 370 000	108 059 000	646 093 000	723 388 000
1918	1 676 596	72 555	965 155	1 604 041	1995	860 276 000	123 862 000	660 797 000	724 828 000
1919	2 195 967	84 762	1 329 318	2 111 205	1996	930 400 000	137 013 000	726 661 000	782 641 000
1920	2 574 752	94 678	1 817 019	2 480 074	1997	968 209 000	149 155 000	823 977 000	778 361 000
1921	3 095 166	116 851	2 024 078	2 971 314	1998	1 013 308 000	159 348 000	868 478 000	811 648 000
1922	3 033 788	131 974	2 278 589	2 901 814	1999	1 115 542 000	172 931 000	972 754 000	883 166 000
1923	2 947 193	156 705	2 376 678	2 790 487	2000	1 335 948 000	187 711 000	1 195 781 000	945 046 000
1924	3 133 368	181 918	2 686 234	2 951 449	2001	1 559 292 000	197 259 000	1 412 978 000	1 110 116 000
1925	3 282 441	221 487	2 807 286	3 052 144	2002	1 713 785 000	205 066 000	1 554 751 000	1 163 807 000
1926	3 063 729	244 462	2 739 291	2 618 920	2003	1 887 066 000	223 265 000	1 705 210 000	1 280 180 000
1927	2 963 663	270 959	2 685 765	2 881 943	2004	2 092 739 000	243 719 000	1 902 969 000	1 322 617 000
1928	2 882 761	294 889	2 583 718	2 587 554	2005	2 248 505 000	273 769 000	2 017 500 000	1 533 204 000
1929	2 819 915	320 900	2 488 243	2 493 368	2006	2 551 216 000	298 142 000	2 290 264 000	1 571 512 000
1930	2 786 837	348 558	2 366 348	2 432 567	2007	3 021 793 000	319 533 000	2 582 408 000	1 733 985 000
1931	2 786 608	371 690	2 355 420	2 414 511	2008	3 175 324 000	316 968 000	2 625 615 000	1 838 020 000
1932	2 682 420	395 420	2 307 240	2 286 473	2009	3 259 323 000	354 118 000	2 699 444 000	1 970 316 000
1933	2 692 443	403 744	2 168 166	2 288 698	2010	3 634 560 000	402 705 000	3 088 942 000	2 111 622 000
1934	2 676 952	403 744	2 215 275	2 258 390	2011	3 747 240 000	426 001 000	3 159 759 000	2 375 228 000
1935	2 702 182	405 526	2 203 443	2 296 655	2012	3 909 269 000	453 102 000	3 331 873 000	2 549 823 000
1936	2 996 909	407 611	2 158 314	2 489 298	2013	4 187 461 000	497 750 000	3 426 410 000	2 809 162 000
1937	3 074 146	411 946	2 207 178	2 662 199	2014	4 643 958 000	560 475 000	3 910 871 000	3 176 677 000
1938	2 996 922	425 763	2 321 030	2 568 820	2015	4 879 769 000	590 133 000	4 114 448 000	3 398 765 000
1939	3 109 302	441 948	2 457 879	2 666 054	2016	5 213 827 000	670 389 000	4 494 645 000	3 784 583 000
1940	3 331 112	452 361	2 423 897	2 878 750	2017	5 581 965 000	758 096 000	4 641 105 000	4 008 332 000
1941	3 825 134	463 000	2 263 358	3 355 394	2018	5 908 603 000	831 668 000	5 119 952 000	4 356 245 000
1942	4 681 701	473 122	2 515 333	4 193 579	2019	6 302 030 000	970 371 000	5 584 930 000	4 527 161 000
1943	5 196 124	480 505	2 608 177	4 700 617					
1944	6 509 617	486 984	3 049 408	6 007 632					
1945	7 488 641	493 506	3 591 573	6 991 920					
1946	7 388 822	500 000	4 096 950	6 866 506					
1947	7 579 307	500 000	2 319 276	7 030 926					
1948	8 281 000	545 000	3 131 000	7 746 000					
1949	8 596 000	549 000	3 770 000	8 048 000					
1950	8 510 000	528 000	5 087 000	7 982 000					

Tal for 1875,1876 og 1877 er i Specidaler.

Tal frå 1878 er i kroner.

2686 LOM

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 90 01

2690 SKJÅK

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 35 01

2680 VÅGÅ

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 23 94 51

2660 DOMBÅS

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 90 05

www.sbls.no

bankpost@sbls.no

Utarbeiding og oppsett: Visus, Lom.

Trykk: Østfold trykkeri.